

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
5. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 23.12.2002. godine s početkom rada u 13:10 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poslanici, poštovani gosti, otvaram 5. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dame i gospodo poslanici, cijenjeni gosti,

Pored poslanika, na današnju sjednicu Predstavničkog doma pozvani su predsjedavajući i članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Ovdje su prisutni članovi Predsjedništva: Dragan Čović i Sulejman Tihić i ja ih u ime Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH pozdravljam i zahvaljujem se na odzivu na današnju sjednicu. Ovdje su prisutni i članovi Vijeća ministara koje, također, pozdravljam, predstavnici OHR-a, OSCE-a, Evropske Unije, Evropske posmatračke misije, predstavnici ambasada u BiH koji su izrazili interes da prate rad Parlamentarne skupštine, predstavnik Misije UN-a u BiH. Sve ih pozdravljam.

Ovdje je prisutan i predsjedavajući, imenovani, novoimenovani predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Adnan Terzić kojeg, također pozdravljam.

Pozdravljam, dakle, sve prisutne i predstavnike medija također.

Današnjoj sjednici prisustvuje 40 od ukupno 42 poslanika, tako da imamo uvjete za rad i punovažno odlučivanje.

Svoje odsustvo sa sjednice najavili su gospoda: Jozo Križanović i Vinko Zorić i oni su opravdano odsutni.

Vi ste, dame i gospodo poslanici, u pozivu za današnju sjednicu dobili prijedlog dnevnog reda. Kao što ste vidjeli sjednica je sazvana i u skladu sa članom 115. Poslovnika ovog doma. Prije početka sjednice zasjedao je Prošireni kolegij ovog doma i Prošireni kolegij kojeg čine predsjedavajući, prvi i drugi zamjenik i predsjednici klubova svih političkih stranaka su se usaglasili da današnji dnevni red izgleda ovako:

1. Potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH;
2. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme po članu 105. Poslovnika ovog doma;
3. Zahtjev poslanika Šefika Džaferovića, Borislava Paravca i Bariše Čolaka za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni Zakona o državljanstvu BiH po članu 105. Poslovnika Predstavničkog doma;
4. Davanje saglasnosti za ratifikaciju ugovora o dvojnomo državljanstvu između BiH i SR Jugoslavije.

Dakle, u odnosu na prvobitni dnevni red, kojeg ste dobili u pozivima, dnevni red je dopunjen sa ove dvije tačke, to su 3. i 4. tačka, jer smo u međuvremenu, u proceduru, u Parlamentarnu skupštinu, Predstavnički dom dobili ugovor o dvojnem državljanstvu između BiH i SR Jugoslavije, pa smo onda na sjednici Proširenog kolegija odlučili, dakle, da i zakon o izmjenama Zakona o državljanstvu, s tim što to sada treba da bude novi zakon, jer smo onaj raniji zakon odredili mu proceduru. Sada su se trojica poslanika, odnosno Kolegij odlučio da bude predlagač zakona o izmjenama Zakona o državljanstvu, praktično sa istim sadržajem kao i onaj zakon. Ovo je samo jedno formalno tehničko pitanje i ja vas molim da to tako razumijete.

Kao što vam rekoh, Prošireni kolegij u čijem sastavu ulaze, dakle, predsjedavajući, zamjenici i predsjednici svih klubova političkih stranaka su se složili sa ovim dnevnim redom.

No, i pored toga, ja sam dužan po Poslovniku da otvorim raspravu po prijedlogu dnevnog reda. Da li želi neko da govori? Gospodin Ibrahim Đedović, nakon toga gospodin Nikola Špirić.

IBRAHIM ĐEDOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi članovi Predsjedništva, kolege poslanici, Gospodin predsjedavajući je dva puta rekao Prošireni kolegij, predsjednici svih klubova. Ja želim ispred Kluba DNZ, BOSS i Radom za boljitak da kažem javno da nismo pozvani uopće na taj sastanak i molim da se to ne ponavlja, inače, nemamo ništa protiv dnevnog reda. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se vama zahvaljujem gospodine Đedoviću, vjerujte mi da je moj zahtjev prema Sekretarijatu glasilo Prošireni kolegij. Ljudi u Sekretarijatu dobro znaju šta je Prošireni kolegij i vi ste mogli biti neobaviješteni isključivo zbog nekih, hajte da kažemo, tehničkih detalja, niste mogli biti nikako obaviješteni zbog suštinskih. Dakle, i vi ste bili, odnosno predsjednik vašeg kluba pozvani. Ja ne znam kako je Sekretarijat ostvarivao komunikaciju sa članovima klubova. Istina, tačno je da vi niste bili prisutni na sjednici Proširenog kolegija i hvala vam što nemate ništa protiv prijedloga dnevnog reda.

Gospodin Špirić je tražio riječ. Izvolite. Riječ ima poslanik Nikola Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjeni kolege poslanici, uvaženi članovi Predsjedništva BiH, članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti,

Da kojim slučajem Kolegij vodi računa o Poslovniku mi bi vjerovatno ušli u intenzivniji rad ovog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Čini mi se da bi dobro bilo da se dogovorimo da je Poslovnik dok ga ne promijenimo sveto slovo ovog parlamenta, ukoliko želimo raditi u skladu sa zakonom i sa Ustavom.

Druga stvar, počeli smo se ponašati na samom početku kao da pred nama stoji američki budžet, pa smo, evo mašala, pet puta u ovih 20 dana se sastali a nismo usvojili ni jedan zakon. Ali, ja mislim da efikasnost ovog doma neće se mjeriti brojem održanih sjednica nego brojem usvojenih zakona. I, ono što hoću da kažem u suštini, jeste, da sam ja prošli put

kada je u pitanju zakon, izmjene i dopune Zakona o državljanstvu i ratifikacija sporazuma o dvojnomo državljanstvu sa Jugoslavijom predlagao upravo ovakav dnevni red da bi imali dva bitna dokumenta. I šta se desilo? Ovaj dom je ganjao neki jalovi prkos, pa smo sad došli u situaciju da van Poslovnika nudimo taj isti dnevni red, ali ovo sad nije poslovnički. Ja jesam zato, dakle, jesam zato, da budu usvojene izmjene i dopune Zakona i jesam zato da se izvrši ratifikacija sporazuma o dvojnomo državljanstvu, ali onda bi dobro bilo da je Kolegij, a naravno, ako se držimo Poslovnika sve se može uklopiti u Poslovnik, ukoliko se razmišlja, ali način na koji to uklapa Kolegij nije dobar i ja neću glasati mimo Poslovnika, bez obzira što mislim.

Čini mi se da je dobro bilo, dakle, da pogodimo suštinu, da bi dobro bilo da je ovo bio zakon o državljanstvu BiH. Tad bi Kolegij mogao da ga predloži i da to samo ubavi ovaj dio u sadržaj zakona. Tad bi već poslovnički mogli danas da se pozitivno izjasnimo o ovom zakonskom projektu. Ali, ja ne znam, da li Kolegij zasjeda na brzinu, da li je to po onoj staronovoj da Visoki predstavnik nametne više zakona bolje je ono malo ja malo ti, više ja nego ti, ali to nije parlament i čini mi se da sve ta kitica više dolazi do izražaja kada je u pitanju odnos Ureda visokog predstavnika i ovog parlamenta.

Dakle, ja molim, nemoj se Jovanoviću nervirati, poštujem ja Poslovnik.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas nemojte komunikacije između sebe.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pa molim da ne dobacuje s mjesta.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa, evo ja ću to, mene zamolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle, ja molim Kolegij da naslov ovog zakona prilagodi Poslovniku da bi mogli danas se pozitivno izjasniti odnevnomo redu i sadržaju zakona. Dakle, da se to zove zakon a ne izmjene i dopune, kao što je zvao Savjet ministara i mi smo prošli put se izjasnili da taj zakon ide u redovnu proceduru. I ne može doći zakon istog sadržaja, istog naziva poslovnički nismo gusani. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se ja vama gospodine Špiriću. Da li još neko traži riječ povodom dnevnomo reda? Gospodin Gligorić Tihomir. Izvolite gospodine Gligoriću.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Sve smo predvidjeli Poslovníkom ali nismo predvidjeli koliko može čovjek dugo da korača da bi došao do mikrofona.

Članovi Predsjedništva, dame i gospodo,

Ja se pridružujem diskusiji profesora Špirića koji je jasno rekao imamo Poslovnik i imamo na drugoj strani dobru volju članova Kolegija. Prošli puta kada smo raspravljali o

ovome, mislim da ste imali korektan prijedlog, ali ga niste prihvatili i istovremeno se niste složili kao Kolegij, što je bilo po Poslovniku ispravno i mogli ste da to uradite isti tren i tako ste uradili.

U međuvremenu, sada izlazite sa istovjetnim, praktično, tekstom i zanemarili ste Poslovnik i možda je to i ovo početno uhodavanje koje vi imate, ali ja vam moram da kažem da ovaj parlament mora da radi prema Poslovniku o radu. Ne bi bilo dobro, s obzirom da ste vi kao Kolegij oličeni u tri stranke i ako vi mislite da je bio problem da se vi dogovorite i sada kada ste se vi dogovorili, vi smatrate da je vaša volja i Poslovnik i zakon i Ustav. Morate napraviti tu granicu između vaše volje, koju ja cijenim i poštujem, ali je ne podržavam i na drugoj strani Poslovnika kojeg morate poštovati. Vi u ovom slučaju ste ušli u poslovničku krizu, jer niste u mogućnosti da ovo što nudite, što ste svojim potpisom potvrdili, realizujete sada u Parlamentu. Možete promijeniti zakon i imati ponovo novu aktivnu legitimaciju u ovom parlamentu ili ako budete naturali, vi ćete na taj način dobiti jedan pritisak na poslanike i, ako imate skupštinsku većinu, vi to možete da uradite, ali u startu kršiti Poslovnik, nije dobro i nije dobro da to bude praksa.

Poslovnik je mali ustav za ovaj parlament i ja želim da se to poštuje kao poslanik i tražim. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se zahvaljujem gospodinu Gligoriću. Držite se vremena od tri minuta vezano za diskusiju o dnevnom redu. Hvala vam lijepa. Gospodin Beriz Belkić je tražio riječ. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Poštovano Predsjedništvo, kolege poslanici zašto zaboravljamo o čemu se ovdje radi. Dakle, apsolutno poštujemo Poslovnik, sve je okej. Ovdje se radi, jednostavno o situaciji gdje jedan broj poslanika prinudio Kolegij da bi izašli u susret interesima naših građana da pruži dokaze povjerenja da će ratifikacija ugovora o dvojnog državljanstvu biti obezbijedena. Dakle, riječ je o ne povjerenju. Danas su nam pruženi dokazi da nema razloga za nepovjerenje i nemojte sada da iza Poslovnika nastavimo priču koju smo prošli put pričali. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Naravno da nećemo gospodine Belkiću. Ja vam se zahvaljujem. Neću ja to dozvoliti. Nema potrebe za tim. Gospođa Seada Palavrić traži riječ. Izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Ja zaista nisam rasložena oduzimati nam dragocjeno vrijeme, pogotovo što je već izražena briga zbog broja sjednica i u suštini neefikasnosti, ali molim kolege koji se pozivaju na Poslovnik, koje insistiraju da se opet, čini mi se, ne uradi ono što smo danas naumili. Da za ovom govornicom kažu istinu. Za prošlo zasjedanje mi nismo imali prijedloga, odluke o ratifikaciji ugovora o dvojnog državljanstvom sa SR Jugoslavijom. Ako ste pažljivo pročitali materijal koji smo dobili, vidjet ćete da je Vijeće ministara tek 20. decembra, na prijedlog gospodina Lagumdžije utvrdilo Prijedlog odluke, da ga je dostavilo Predsjedništvu BiH i da ga Predsjedništvo kao ovlaštenu predlagач tek sada šalje Parlamentarnoj skupštini na davanje sporazuma za ratifikaciju.

Dakle, dajmo molim vas budimo ozbiljni i recimo sve što je nedostajalo prošli puta za razliku od danas. Kad govorimo da zakon u istom tekstu ne može ići, jer se time krši Poslovnik ili ostale povrede Poslovnika, ne bih sad, ali možemo uvijek sjesti i raspraviti koji su to članovi Poslovnika povrijeđeni i, inače, bih nas sve pozvala, ako kažemo povrijeđen je Poslovnik, onda recimo jasno i glasno koji član i koji stav. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospođi Palavrić. Pošto se niko više nije javio za riječ. Zaključujem raspravu o dnevnom redu. Prilikom zaključivanja rasprave o dnevnom redu, želim da kažem samo dvije stvari.

Prvo, tačno je da je ovo 5. sjednica Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i tačno je da je ovo četvrti dolazak poslanika ovog doma na sjednicu i to, naravno, iziskuje troškove. Neće biti skupi troškovi rada ovog doma, ukoliko ovaj dom bude na vrijeme, blagovremeno odgovorio svojim ustavnim obavezama.

Mi smo, dame i gospodo poslanici u fazi konstituisanja potrošili dvije sjednice i ovaj dom se i ne može konstituisati bez najmanje dvije sjednice vi to dobro znate. Zatim smo imali raspravu o budžetu, koja je došla na način kako je došla u ovaj parlament i, naravno, imamo ovu današnju sjednicu koja se tiče ustavne obaveze ovog doma da promptno reagira na odluku Predsjedništva o imenovanju predsjedavajućeg Vijeća ministara.

Prema tome, molim vas lijepo, naše sjednice će ubuduće biti sjednice koje će imati dnevni red na koji smo mi naučili, dakle, mnogo širi i mnogo duži. Ništa neće čekati kod Kolegija, sve će biti javno u ovoj sali. Ali, ovo je do sada, jednostavno tako moralo biti, jer je to utemeljeno na Ustavu ove zemlje i na Poslovniku o radu ovog doma. To je, dakle, jedna stvar.

Što se tiče druge stvari, vezano za Poslovnik, vjerujte mi da Kolegij, zajedno sa Sekretarijatom, jako vodi računa o Poslovniku i ja molim svakog od vas kad god ima primjedbu neka navede konkretnu odredbu Poslovnika koja je prekršena i koja je povrijeđena. Ja vam se zahvaljujem.

Ja iz dosadašnjih diskusija nisam čuo prijedlog za izmjenu postojećeg dnevnog reda. Nisam čuo prijedlog da se i jedna tačka dnevnog reda skine i ja konstatujem da je Predstavnički dom utvrdio dnevni red današnje sjednice, to je

1. Potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH,
2. Zahtjev Vijeća ministara BiH za razmatranje Prijedloga zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme po članu 105. Poslovnika Doma,
3. Zahtjev poslanika Šefika Džaferovića, Borislava Paravca i Bariše Čolaka za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni Zkiona o državljanstvu BiH po članu 105. Poslovnika Predstavničkog doma, i
4. Davanje saglasnosti za ratifikaciju ugovora o dvojnomo državljanstvu između BiH i SR Jugoslavije.

Poslovnička intervencija gospodine Špiriću. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja sam, dakle, bio jasan. Htio sam da kažem da radimo da ne kršimo Poslovnik a izlaz iz ovoga je da se ovo zove zakon o državljanstvu. Dakle da se ne zovu izmjene i dopune, nego zakon o državljanstvu BiH po članu 105. Postoji zakon, ali pošto Kolegij nije vodio računa, ja govorim samo da ne kršimo Poslovnik, a da usvojimo zakon. To dakle, ne moraju biti izmjene i dopune nego može biti novi zakon da ne kršimo Poslovnik. Ja vas molim, ja govorim o tome da se uradi posao da se ne krši Poslovnik, jer kad jednom prekršimo Poslovnik, vidjet ćete kako to ide naredne četiri godine. Hvala vam lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dakle, molim vas lijepo. Gospodine Špiriću, ja jako uvažavam to što vi govorite za govornicom, pazim i gledam šta treba učiniti sa onim što vi predlažete u skladu sa Poslovnikom. Vi predlažete, zapravo, trojici predlagača da promijene naziv zakona. Predlagači to ne prihvataju gospodine Špiriću i ja vas obavještavam o tome. Ostaje naziv zakona isti onakav kako ga je utvrdilo Vijeće ministara i mi idemo sada, imam sugestiju, pošto je došlo do promjene u odnosu na prvobitni dnevni red kojeg ste dobili u pozivu na izjašnjavanje o dnevnom redu. Pozivam vas da se izjasnite.

Ko je za ovakav dnevni red? Hvala vam. Jeste li izbrojali? Jeste.

Ko je protiv?

Ima li uzdranih? Hvala vam. Dajte mi rezultate.

Od prisutnih 40 poslanika – 35 je glasalo za – 1 je glasao protiv – 4 su suzdržana. Konstatujem da imamo i opću i u toj općoj entitetsku većinu i da smo usvojili ovaj dnevni red. Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad.1. Potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH

Dame i gospodo poslanici, Predsjedništvo BiH, na osnovu člana 9. stav 1. Zakona o Vijeću ministara BiH, je na 2. hitnoj sjednici održanoj 20. decembra 2002. godine donijelo odluku o imenovanju predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

1. Adnan Terzić, imenuje se za predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
2. Imenovani će preuzeti dužnost predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, nakon što imenovanje odobri Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Ovako doslovno glasi Odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine o imenovanju predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, ponavljam usvojena na 2. hitnoj sjednici, održanoj 20. decembra 2002. godine.

Pozivam predsjedavajućeg Vijeća ministara gospodina Adnana Terzića da iznese svoj politički program. Gospodine Terziću izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući.

Predsjedavajući, dame i gospodo, uvaženi članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine, poštovani poslanici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, ekscelencije, predstavnici medija.

U prvom redu želim da se zahvalim Predsjedništvu Bosne i Hercegovine koji mi je jednoglasno povjerilo funkciju mandataru Vijeća ministara.

Prihvatajući kandidaturu htio bih jasno reći da sam duboko svjestan političkog, ekonomskog i socijalnog stanja u zemlji. Nemam namjeru nikakvom retorikom, pokazateljima ili brojkama oslikavati to stanje, niti davati njegovu ocjenu. Smatram da je to praksa onih koji unaprijed žele da uvećaju eventualni uspjeh ili traže alibi za eventualni neuspjeh. Građani ove zemlje, nažalost najbolje znaju u kakvim uslovima žive, rade, odgajaju i školuju svoju djecu. Ipak, imajući u vidu resurse i potencijale koje ova zemlja ima, u prvom redu ljudske. Smatram da buduće Vijeće ministara ima šansu. Uvjeren sam da se ono može u postojećem ustavno-pravnom ustrojstvu države nametnuti kao kohezioni faktor u interesu građana. Prije početka mandata novog vijeća ministara imam potrebu definisati sistem vrijednosti koji će biti matrica našeg političkog djelovanja. Svima je jasno da evropski put nema alternativu. Tranzicijski procesi nemaju alternativu. Ekonomske i socijalne reforme nemaju alternativu. Tržišna ekonomija nema alternativu. Povratak izbjeglica i provođenje imovinskih zakona nemaju alternativu. Borba protiv korupcije nema alternativu. Pravna država također nema alternativu. Međutim, niko nema magični štap da preko noći ili u jednom mandatu završi ove procese, ali zato postoji jedan pojam koji nas sigurno može voditi na putu njihovog rješavanja. Taj pojam zove se odgovornost.

Odgovornost će biti osnovni sistem vrijednosti po kojim će se mjeriti rad Vijeća ministara, a posebno odgovornost na jačanju državnih institucija na unutrašnjem i međunarodnom planu. Odgovornost na kreiranju i provođenju reformi u partnerstvu sa međunarodnom zajednicom. Odgovornost prema činjenici da je naša država strateški geopolitički faktor stabilnosti regiona. Odgovornost da Bosna i Hercegovina bude privlačan partner za strana ulaganja i zemlja šansi za njene građane. Odgovornost za obezbjeđenje optimalnog balansa između ekonomskih i socijalnih vrijednosti. Odgovornost da imamo jeftinu, ali efikasnu vlast na svim nivoima. Odgovornost da ovoj zemlji treba vlada koja se neće mješati u živote građan, već raditi na poboljšanju životnog standarda. Odgovornost da se građanima pruži šansa i omogući da iskoriste znanje i sposobnosti koje imaju da nacionalne i kulturne i druge razlike budu prednost, a ne uzrok sukoba i netolerancije. I na kraju odgovornost prema obavljanju javne funkcije i javnosti rada.

Reforme koje treba da provedemo će biti sveobuhvatne i u skladu sa evropskim standardima. Kao i svaki lijek neke će biti gorke, ali ih moramo uzeti sa optimizmom bolesnika koji se nada ozdravljenju. Osnovni ciljevi reforme ustvari predstavljaju osnovne ciljeve tranzicije. To su potpuna demokratizacija društva, vladavina prava, tržišna ekonomija i na kraju socijalna pravda.

Dame i gospodo, od imenovanja do danas obavio sam veliki broj konsultacija sa političkim strankama koje participiraju u ovom domu. Uspio sam obezbjeđiti široku parlamentarnu većinu za podršku novom vijeću ministara. Nažalost, zbog potrebe dobijanja saglasnosti međunarodne zajednice za ministre pojedinih resora u Vijeću ministara danas nisam u mogućnosti da vam predložim sastav svog kabineta. Zbog toga sam današnje

izlaganje, zbog toga moje današnje izlaganje nema uobičajenu formu ekspozea, nego predstavlja politički okvir djelovanja Vijeća ministara. Za ovakvu formu sam se opredjelio jer želim da moj ekspozee, osim moje lične vizije dijelom sadrži i viziju budućih članova Vijeća ministara. Ovo je vrijeme kada treba da radimo na rješavanju životnih pitanja svih građana gdje se nacionalni interesi podrazumjevaju, ali nisu u prvom planu. Smatram da Bosna i Hercegovina ima šansu ako budemo radili kao tim stručnjaka, dobronamjernih ljudi kojima su interesi države i njenih građana iznad interesa pojedinaca. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Terziću. Vi ćete izlaganje gospdina Terzića dobiti. Ja molim dakle službe, ono je umnoženo da se izlaganje podjeli poslanicima. Ja ne znam da li je urađena verzija na engleskom jeziku, ako jeste da se i ta verzija podjeli ovdje.

Dakle, zahvaljujem se gospodine Terziću.

Evo ja otvaram raspravu. Ko želi da govori? Gospodin Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo, običaj je u parlamentarnoj proceduri da se ekspozee predloženog nađe pred poslanicima. Ja očekujem da će to biti s ozbirom da je iznešen ovako da kažem opširan ekspozee, ja ispred Kluba SNSD-a po članu 62. Poslovnika tražim pauzu od pola sata da proučimo takav ekspozee. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se. Molim vas, molim vas samo malo pažnje. Malo pažnje molim vas. Ja sam dužan u skladu sa Poslovníkom dati pauzu od 30 minuta na zahtjev Kluba SNSD-a i ja kažem da je sada pauza 30 minuta. Ali nastavljamo tačno u 14 i 15.

/PAUZA/

Poslanici, nastavljamo sa radom. Predstavnik, odnosno predsjednik kluba SNSD-a gospodin Živković je tražio pauzu. Gospodine Živkoviću imate riječ. Izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženo Predsjedništvo dame i gospodo, gospodine predsjedniče samo da kažem ja sam potpredsjednik Kluba SNSD-a. Gospodin Kragulj je predsjednik. Tražili smo ovu pauzu, da bi, kako sam rekao proučio ovaj ekspozee i nažalost, ne da je ovaj ekspozee bio kratak, nego mi iz SNSD-a u njemu nismo mogli da pročitamo ništa i to će uveliko da opredijeli naš stav i naše glasanje za predloženog mandataru.

Apriori, da se razumijemo nismo ni protiv koga, ali ovakav ekspozee, iskreno govoreći ne zaslužuje ni raspravu.

Ako mi dozvolite ja bih nastavio raspravu kao prvi, ili ćete da date glas nekom drugom pa ću ja onda da se javim za riječ.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Samo nastavite gospodine Živkoviću vi ste već za govornicom.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Naime, nacionalnim strankama se u svakom slučaju može čestitati na ovom već izvjesnom formiranju vlasti i na nivou BiH Vijeća ministara, prije toga su to uradili na entitetskom nivou. Ujedno sam lično zadovoljan i sa takvim razvojem događaja, jer oni koji su bili glavni scenaristi i protagonisti sukoba na ovim prostorima tri nacionalne stranke uz pomoć dijela međunarodne zajednice, nadam se za kratko vrijeme riješit će probleme izbjeglica, penzionera, radnika, socijalnih slučajeva, ratnih zločinaca, stranih terorista, riješiti naručena ubistva aktuelne i one zaborvljene carinske i vojne afere, pohvatati mafijaše i kriminalce, dilere i svodnike i trgovce ženama, spriječiti inicijative ukidanja naziva i samih entiteta, prenošenje inicijativa na državni nivo i revizije, očigledno i Dejtonskog sporazuma. Pa zar iko u ovoj zemlji može povjerovati da će to nacionalne stranke da urade.

S druge strane želim da istaknem da su sa ovakvim koaliranjem nacionalne stranke skinute najmanje dvije zablude. Jedna je da je SDS ekskluzivni predstavnik srpskog naroda, branitelj srpstva i prvoslavlja. Ova tema je u narodu, pogotovo kod nas u RS već elaborirana i ne bih o njoj previše govorio.

Druga zabluda je da međunarodna zajednica podržava umjerene stranke. Gospodo iz međunarodne zajednice, želio bih da mi razjasnite da li su sve stranke iz BiH postale umjerene ili je međunarodna zajednica revidirala stav i shvatila da sa njima može najlakše sprovesti svoje ciljeve.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Živkoviću, evo ja imam, dakle, intervencije iz sale, držite se ekspozea i dnevnog reda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Naime, očigledno je da u ovom visokom domu se stalno nešto zataškava i pokušava žurba. Kada je bilo birano Predsjedništvo nije čak ni dopuštena ni rasprava o tome da ljudi koji poznaju predložene nešto kažu o njima i da se, možda u svjetlu novih činjenica drugačije diskutuje. Ako sad isto tako ne dopustite da ovakav opširan ekspoze, pod navodnicima, koji nam je rekao ono što smo znali, a to je šta želimo a nije rekao ono osnovno kako to da se uradi, ne dopustite da kažem bar tri riječi o tome i eto budem u te tri minute, vi me slobodno spriječite, ja neću više govoriti.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Imate vi, naravno, mogućnost da govorite i više od tri minuta, ali govorite o ekspozeu i držite se teme. Evo, to je suština moje intervencije.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Dobro, prelazimo na ekspoze i želio bih konkretne odgovore od gospodina koji je predložen.

Naime, zanima me da li ste da se PDV kupi na državnom nivou, a raspodjeljuje po entitetima?

Da li se zalažete vi za ukidanje naziva RS i entiteta RS?

Da li ste za finansiranje tužbe BiH protiv Jugoslavije i da to finansiranje bude iz Budžeta BiH?

Da li ćete se založiti za hvatanje ratnih zločinaca i rasturanje terorističkih organizacija u BiH?

Da li ste za hitno izvršavanje sudskih odluka. Naime, u Federaciji BiH odluka Doma za ljudska prava o vraćanju stanova još uvijek nije izvršena.

I, na kraju da vas upitam. Prošla vlada je sklopila sa međunarodnom zajednicom jedan ugovor koji se zove posao i pravda.

Da li ćete vi biti na tom putu i da li ćete ovaj ugovor da nastavite da sprovodite? Hvala.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Dakle, ja još jedanput želim da skrenem pažnju poslanicima. Naravno, rasprava treba da teče i ja neću ograničavati raspravu, ali želim da kažem da je ovo bio pristupni govor gospodina Terzića. Da je to, zapravo bio politički program kako naš poslovnik kaže, da će ekspozice sa konkretnim odgovorima na konkretna pitanja, prema izjavi gospodina Terzića biti ponuđen u saradnji sa budućim ministrima kada na idućoj sjednici u današnji dan. Ja ću to predložiti da bude u današnji dan budemo potvrđivali imenovanje ministara koje će imenovati mandatar za sastav Vijeća ministara. To je jedna stvar.

Druga stvar, molim vas držite se teme dnevnog reda. Nema potrebe da ovdje podižemo temperaturu, dižemo tenzije. Dakle, ovo je ozbiljan trenutak za BiH. Ja vas molim da se u skladu s tim i ponašate.

Ko dalje želi da govori? Gospodin Sead Avdić pa onda gospodin Gligorić.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, poštovano Predsjedništvo, poštovani članovi Vijeća ministara,

Ja, također, želim da kažem nekoliko riječi o ekspozici predsjedavajućeg Vijeća ministara. To je čisto, to je dobro zamijetio i primijetio predsjedavajući Predstavničkog doma. Ovo je više pristupna besjeda i u tom kontekstu ni manje ni više treba je tako i prihvatiti. Znači, nije, jednostavno platforma djelovanja Vijeća ministara u naredne četiri godine. Nije ovo program rada Vijeća ministara u naredne četiri godine i u tom smislu, sigurno, da odmah na početku, da bih bio sasvim jasan sa ovom svojom porukom i diskusijom predlažem da se na narednom zasjedanju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, kada bude izbor bio, izbor kompletnog Vijeća ministara, da se ponudi jedan cjeloviti dokument u duhu jednostavno dokumenta koji je već dijelom kreiran na relacijama ili na dometima dokumenta «Posao i pravda» o čemu je kolega Živković govorio i u tom smislu da tada otvorimo jednu cjelovitu raspravu, jednostavno o budućnosti funkcioniranja Vijeća ministara u naredne četiri godine. Ovdje bih samo nekoliko naznaka bio slobodan da iskažem, a to je, kaže tržišna ekonomija nema alternativu, to nije tačno. Tržišna ekonomija ima alternativu i to tzv. koncept

socijalne tržišne ekonomije, bez koje se ne može ostvariti socijalna država i u tom smislu bilo bi nužno obraditi, jednostavno i reći i jednostavno dati odgovor kontraverzama stvaranje jedne socijalne države u BiH. Znači, socijalne napetosti je došlo do takvog stepena koje ugrožavaju socijalnu stabilnost u BiH, ugrožavaju funkcioniranje izvršne i zakonodavne vlasti i u tom kontekstu, aposlutno je nužan cjeloviti odgovor na ono što se zove socijalna tržišna ekonomija i stvaranje paradigme, odnosno stvaranje istinske socijalne države. Bilo bi dobro, također, da ovaj pojam koji ja sam sa odobravanjem dočekao to je odgovornost ne bude jedina dimenzija i kriteriji funkcioniranja Vijeća ministara. To ne može ni biti, jer imate zajedno sa odgovornošću, ako se posmatra sposobnost, moral, etika i sve ostalo onda može, ali isključivo odgovornost, znači možete imati nesposobne a odgovorne, odnosno neodgovorne a sposobne. Znači, ne bi bilo dobro da, jednostavno sa ovim pojmovima se poigravamo i u tom kontekstu, aposlutno je nužno, cjelovito, stvarno, jednostavno postaviti kriterije na kojima će se zasnivati rad Vijeća ministara. Znači, ne samo odgovornost. Aposlutno preferiram sposobnost i odgovornost zajedno mogu ići a nikako samo odgovornost pojedinačna i posebno ili izolirano.

Isto tako, pod 3) kaže se ovdje u dokumentu sastav svog kabineta. Meni bi bilo drago gospodine predsjedavajući da vi budete u situaciji da kreirate svoj kabinet po sposobnosti po odgovornosti i ciljevima koje ste postavili pred Vijeće ministara, ali sumnjam da će to biti prosti zbir želja pojedinih političkih partija i stranaka gdje vi nećete imati, aposlutno, šanse da vi napravite jedan učinkoviti tim koji će funkcionirati.

Znači, plediram ako imate snage, jednostavno, a dobili ste povjerenje od Predsjedništva BiH da učinite sve sa svoje strane da to bude tim koji će moći funkcionirati po kriterijima i po odgovornosti i po sposobnosti i morala i etike i svega ostalog.

Isto tako kažete da predstavlja samo politički okvir djelovanja Vijeća ministara. Ja vas molim, Parlament BiH modelira i kreira politiku u državi BiH a Vijeće ministara izvršava tu politiku. Znači, da budemo sasvim nejasni. Ovaj predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta BiH kreira i modalira politiku BiH preko političkih stranaka i predstavničkog sistema a Vijeće ministara izvršava tu politiku. Znači, niste politički organ i u tom kontekstu, aposlutno, da znate svoje domete, jednostavno djelovanja i funkcioniranja Vijeća ministara kako ne bi dolazili u suprotnosti s aspekta ponašanja ili jednostavno kontrole ovog parlamenta od strane izvršne vlasti što je uvijek dominantno težnja ili, jednostavno tendencija izvršne vlasti.

Znači, još jedanput plediram da na narednom zasjedanju Predstavničkog doma dobijemo cjeloviti dokument. Kako realizirati temeljne ciljeve, makroekonomskog menadžmenta u BiH, kako kreirati socijalnu državu, kako kreirati socijalno-tržišnu ekonomiju, kako privesti proces privatizacije sa što više pravde kraju u BiH, kako jednostavno zaštititi ili, jednostavno, unaprijediti radničko-pravno zakonodavstvo u BiH itd. i kako do kraja saradivati sa međunrodnom zajednicom sa punim ljudskim moralnim dignitetom BH vlasti, jednostavno uspostaviti istinske partnerske odnose koji će rezultirati sprovođenjem i jednostavno zajedničkim ciljem sprovođenja dokumenta «Posao i pravda».

Ja moram istaći na kraju da, objektivno, mnogi ljudi u BiH gaje skepticizam, s obzirom da političku filozofiju koja se zasniva na nacionalnom pa isključivom političkom principu. Ako ta zastrašujuća logika bosanskohercegovačke politike nadvlada i bude motiv funkcioniranja i djelovanja Vijeća ministara, onda, jednostavno, ova država se suočava sa jednim turbulentnim periodom, gdje je, aposlutno apatija beznadežnosti ili neke druge sintagme, jednostavno su realizme. Što znači, molim vas učinite sve sa svoje strane, ako imate

snage i hrabrosti, a imate je vjerujem, jednostavno da ovakva jedna zastrašujuća logika BH politike ne bude motiv ili, jednostavno funkcija cilja djelovanja Vijeća ministara.

Lično mogu iskazati svoje mišljenje. Gospodin Terzić koliko ja imam informacije, aposlutno, nema hipoteku karijeriste, nije politički kalkulent, niti trguje sa interesima niti sa patriotizmom BiH. I te riječi me opredjeljuju sa aspekta ličnog odnosa, jednostavno, da treba i sa tog aspekta sagledati ovu kandidaturu, odnsono ovo imenovanje od strane Predsjedništva BiH. Hvala vam lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Avdiću. Prije nego što riječ uzme gospodin Gligorić. Izvolite vi, možete ići prema govornici. Ja bih vas zamolio, imam upozorenje iz Sekretarijata da ako slučajno neko ima uključen mobitel da ga isključi, jer uključeni mobiteli ometaju snimanje sjednice da znate. Dakle, molim vas isključite mobitele svi prisutni ovdje u ovoj sali. Gospodine Gligoriću izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Zahvaljujem. Dame i gospodo, i sami ste priznali da je ovo politički okvir i vi očito uvodite neke novine u odnosu na klasičan ekspozé, koji podrazumijeva da se treba govoriti prije svega makro ekonomiji pa i tom političkom okviru.

Kad je u pitanju politički okvir zadržaću se na tome. Zamolio bih gospodina mandataru da pojasni kad govori o političkom okviru da li misli na bliže i dalje okruženje, jer u ekspozéu, odnosno u političkom ovom govoru nije rečeno. A to znači za BiH veoma mnogo. Ne treba o tome komentarisati. A to opet znači da li će BiH, odnosno Savjet ministara, jer će imati mogućnost nakon političke volje izglasane u Parlamentu prošli puta, politička volja je važnija za neke ljude u BiH, nego novac za tužbu protiv SR Jugoslavije. O tome hoćete li nešto reći i kako će se Savjet ministara, s obzirom da nema konsenzusa tamo, nego prisustvo samo dva ministra od tri, uz činjenicu da imamo pojavu da poslanici glasaju kao bročano i više ih ima za razliku od ministara i prakse koju smo do sada imali kako ponašati se.

Zatim, vi ste rekli Vlada BiH, a vi znate po Ustavu i po zakonima pa i o Zakonu o Savjetu ministara ili Vijeću ministara kako je to naglašeno. Istovremeno veoma se jasno proteže ta centralizacija ili možda unitarizacija BiH, jer se nigdje ne pominju entiteti. Ni jedan od entiteta, a Savjet ministara da bi funkcionisao treba imati izuzetnu saradnju, znači, sa institucijama entiteta, pa time i Federacijom BiH i RS.

Pošto vi to niste naveli, a radi se o političkom okviru, to je jedno veoma važno političko pitanje, s obzirom da politička volja u BiH je vrlo važna za funkcionisanje i samih institucija.

Kad ste već govorili da je to politički okvir, onda vi u okviru toga možete govoriti i o određenim principima. Kad govorimo o kadrovskoj politici, recimo, ja nemam ništa protiv gospodina Terzića, ali moram da vas podsjetim da predlaganje ljudi podrazumijeva da imaju određenu kvalifikaciju za vođenje tako važnog Savjeta, jer mi smo u vremenu socijalnog i ekonomskog beznađa i posebno bi bilo važno da je ekonomista pravnik pa možda i popolitikolog, s obzirom da treba znati da se služi sa kadrovima, kao što su ekonomisti koje

BiH ima, ali nikad nauka se ne koristi tako i ovdje. Diplomirani inženjer geodezije, a ja to opet kažem zato što sam direktor Geodetske-imovinsko-pravne službe, Uprave u RS, radim sa tim ljudima. To su časni i pošteni ljudi koji rade svoj posao. Ali, nametanjem zakona o zemljišnoj knjizi i te kako ćemo imati šta da radimo, jer ćemo ući u jedan pravni haos, u kojem će samo geodete i advokati imati mnogo posla. Bolje bi bilo usmjeravati takve kadrove za ono što mi nemamo u BiH, a očito da se o tome ne vodi računa, jer smo i u prošlom sistemu imali, moram da se sjetim svog profesora Miće Carevića, posljednjeg komunista koji kaže u svojoj knjizi između etatisma i samoupravljanja: «To ružno našminkano komunističko lice iz zbog koga se krije kadrovska politika pa pekar je rekao i slastičar itd. Kada su ga svi kritikovali on je ostao dosljedan, ostao posljednji komunista, a mnogi su ovdje u sali to bili, ali eto, danas u nekom drugom ruhu, ali, kadrovska politika je nešto što je vrlo važno i o čemu je Predsjedništvo moralo da vodi računa. Ovdje imamo dva člana Predsjedništva i vi ste, ovo je prije svega na vašu adresu, ili se iza te zavjese članovi Predsjedništva krije jedna druga politika, koja u stvari tjera i članove Predsjedništva i oni su oruđe u rukama, u stvari nekih politika, u ovom slučaju nacionalnih, da moraju postupiti tako kao što su postupili i da nisu vodili računa o suštinskim stvarima, kao što je vođenje principijelne kadrovske politike, da ljudi od znanja i nauke dolaze na odgovarajuća mjesta. Ja smatram da ovaj savjet ministara, na način kako se želi koncipirati, predlagati i voditi, neće biti u situaciji da se riješi sa mnogim pitanjima, a vi ste ovdje pomenuli i život ljudi.

Kako će to da riješe nacionalne stranke, kad su one po svojoj vokaciji novopečeni kapitalisti koje zanima samo profit i da što lakše dođu u ovoj privatizaciji ili zakonom o stečaju do preduzeća, jer nemaju dušu i sad dijelu međunarodne zajednice, upravo nacionalne stranke i odgovaraju jer one žele šok privatizaciju, to je šok privatizaciji, ili brzoj hitnoj našli su dobre sljedbenike, koji su nemilosrdni a gdje je sudija narod na koji ste se vi na izborima pozivali.

Zašto ne reći kad govorimo o političkom okviru i o tome, a ovdje želite kad je dr Živković govorio da nekako to pređe se brzo preko toga i o onim ko čini tu volju i želi da skupštinskom većinom omogući da dođemo do Savjeta ministara, koje, aposlutno neće uraditi ništa, jer ako govorimo o politici '90. i '92. godine imali smo jednu politiku. Nudili ste isto standard ravan Švajcarskoj pa smo ušli u krvavi građanski rat.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ekspoze gospodine.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Danas 2002. godine govorite isto tako o brizi za građane i ljude. Vaša politika je negdje pogrešna.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Gligoriću.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Nedate puno da se priča jel de. Prošli puta kada ste vi nacionalne stranke govorile o mandataru onda ste ovdje ispred govornice čekali red drsko.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Gligoriću, molim vas lijepo, ništa ne radim što nije u Poslovníku, samo vas opominjem da iznosite diskusiju u skladu sa Poslovníkom i da govorite o onome što imate kao dokument pred sobom. Molim vas lijepo.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Ako vi smatrate gospodine predsjedavajući da politika nije ono što građane košta, što građane vodi u mir, progres, rat, retrogradnju itd. onda ne znam kakva je definicija politike.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas lijepo gospodine Gligoriću ja sam vas upozorio.

TIHOMIR GLIGORIĆ

U BiH konačno mora da se zna ko su nosioci promjena, koji program, koji ljudi i koja ideologija. Zašto se to krije? U svakoj normalnoj zapadnoj zemlji morate znati nosioce promjena. Ovdje želi da se to ne znam. Ja samo hoću da kažem da li su pogrešne politike bile '90., '92. ili 2002. godine. Ne možete biti dva puta u pravu. Ja to postavljám, naravno kao pitanje.

A, s obzirom da reaguje gospodin poslanik Muratović, prošli puta je rekao za srpsku televiziju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja reagujem ovdje. Ne reaguje gospodin Muratović. Molim vas lijepo nemojte prozivati. Ja sam reagirao i ja sam vas upozorio.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Koji govori o preglasavanju i kaže. To je normalno i u životu i u politici i da on tu ne vidi problema i ja zato želim sad da kažem, za SDS da li ovdje ima majorizacije, kada su dijeljeni resori u Savjetu ministara i kada je SDS i HDZ podijelila te resore i SDS-u ostavila kao poklon ili ne znam kako da to nazovem to i to, a oni nisu reagovali. Da li je to majorizacija na koju sada SDS prihvata ili ne. Ja nato tgražim odgovor, jer je to suština. Ko se krije i koja ideologija, koji nosioci promjena su to u BiH, jer su vama puna usta da ste i vi reformisti, a kad se govori o nacionalnom pitanju, onda vi kažete to je prijeme prošlo, o tome ne treba govoriti, jer mi se nalazimo u reformama u tranziciji i sad ste vi neke građanske opcije i želite da sve što se dogodilo da to bude neki ružan san i da se nije ništa dogodilo u međuvremenu. Zato smatram da bi mandatar trebao da odgovori na ova pitanja. Istovremeno bi bilo isto korektno da se uključe i predstavnici skupštinske većine, da daju svoje jedno mišljenje, zato što nije dobro da vi prećutate preko nečega, jer mogu vam reći da tu trijažu koju pravi narodu u smislu i predstavnika koji ovdje zastupa je veoma važna i ako ste vi dobili mandat i povjerenje građana, nacionalne stranke, dobili ste da ne budete zajedno, jer vaša politika se razdvojila. U tom slučaju da li ste se vi igrali sa ovim ljudskim sudbinama i ljudskim životima. Morate odgovoriti građanima BiH. I, vi sada pod reformskim kursom želite da sve prođe, dogodio se jedan ružan san, mi smo svi jako dobri momci. Na tom putu nacionalnih stranaka ja vam želim srećan put, ali ja smatram da će u tom paklenom kazanu sigurno, a vi ste veoma nadareni pojaviti se još neko čudo i nikad kraja kada ste vi u pitanju i

istovremeno sada zovete i tražite predstavnike međunarodne zajednice da polako mogu da odlaze iz BiH, to vam je cilj krajnji da u BiH u tom paklenom kazanu naprvite, vjerovatno, mnogo što šta što neće biti po volji našim građanima. Na tom putu mnogo vam sreće, ali bez mene.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja ponovo pozivam poslanike da, kada govore govore o onome što je današnja tema, da ne zloupotrebljavaju ovu govornicu. Do sada smo imali i slučajeve tipične zloupotrebe govornice i politizacije. Molim vas lijepo.

Replika, gospodin Elmir Jahić. Replika.

ELMIR JAHIĆ

Poštovani kolege poslanici, uvaženi članovi Predsjedništva BiH, mediji,

Meni je u istinu žao što na današnjoj sjednici, koja je, također, trebala da ima i dio svečanog karaktera, mi čujemo, nažalost i riječ vrijeđanja prema kandidatu Stranke demokratske akcije, zamjeniku predsjednika Stranke mandataru Adnanu Terziću.

Ove ocjene o nekoj navodnoj nesposobnosti, te najblaže rečeno smiješne insinuacije da bi trebao, šta bi trebao gospodin da radi i šta bi trebalo BiH u narednom periodu su u istinu veoma ne primjerene ovom domu. Ja želim da kažem da je gospodin Terzić u dva navrata u dva mandata, kao što vam je dostavljeno u biografiji obavljao dužnost prvog čovjeka Srednjobosanskog kantona, dakle, guvernera Kantona. Spomenut ću da je taj kanton sa posebnim režimom, dakle, sa posebnim režimom odnosa dva konstitutivna naroda u Federaciji i BiH u BiH u cjelini. Dakle, hrvatskog i bošnjačkog naroda. Kanton gdje je bilo veoma vleikih problema u prethodnom periodu, dakle, tokom rata i nakon toga i sigurno zahvaljujući i gospodinu Terziću ti su problemi dobrim dijelom prevaziđeni, jer jedna od njegovih karakteristika je i ta pronalaženja kompromisa i donošenja zajedničkih rješenja na dobrobit svih građana. Nažalost, očito da to nekima ne odgovara, jer mi smatramo da treba sva tri konstitutivna naroda zajednički da se dogovaraju i da imaju zajednički stav po svim bitnim pitanjima u BiH.

U tom kontekstu, gospodin Terzić i nije danas predložio ekspozice Vijeća ministara. Zašto? Zato što trebaju svi ministri, pored, dakle, gospodina Terzića i iz reda srpskog, iz reda hrvatskog i iz reda bošnjačkog naroda da imaju konsenzus oko najbitnijih pitanja. U suprotnom ovo bi bio, da je danas iznesen ekspozice, to bi bio lični stav gospodina Terzića, a nama nije cilj ni preglasavanje ni majorizacija itd. nego dogovor sva tri konstitutivna politička, sva tri konstitutivna naroda u BiH. I, ja, također tražim od predsjedavajućeg da u istinu ne dopusti zloupotrebu ove govornice. Poslanik ima pravo da kaže ono što misli, ali u okviru Poslovnika i, također, mora da bude odgovoran da ne zloupotrebljava ovu govornicu. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama gospodine Jahiću. Je li relik, ili je diskusija. Onda gospodin Duraković, on se javio ranije pa onda vi gospodine Muratoviću.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Ja nisam vičan proceduri, pa ću reći poštovani svima koji ste prisutni,
Doista sam se bio zakleo kad sam izabran u ovaj časni dom da neću govoriti bar tri mjeseca, ali, ponukan sam evo ovim diskusijama.

Prvo, obraćam se nama izabranim poslanicima. Zašto smo se mi svi opredijelili i na onoj svečanoj zakletvi, položili zakletvu i puna su nam usta svima suverene, ravnopravne, međunarodno priznate, građanske, demokratske, evropski orjentirane, ovakve i onakve BiH. Ali, u potekstu ispada da manje više mnogi od nas rade sve protiv te i tako definirane BiH. Čak poslije same zakletve i poslije intoniranja bosanske Himne, za koju mnogi i ne znaju da je to Himna. Nažalost, dešava se to, što bi najblaže rečeno bilo, opstrukcija, manipulacija, sitna podvala, proceduralno zamešateljstvo, da kažem najblaže itd.

Od prilike jedan mineren govor, ko razumije Hegela i njegovu mirojevnju sovu, minimikrija, kabelaonstvo, pretvaranje, podvala i mešetarenja. Daj jednom da se mi ovdje jednom rasčistimo. Šta je ovaj parlament? Izvinjavam se ako budem malo docirao. Nije on jedinstven po tome. Nažalost, većina parlamenata danas i u demokratskom svijetu se pretvara u mjesto gdje će se akklamirati unarprijed skrojenim odlukama u štabovima moćnih ili vladajućih partija. I mi samo tu dođemo da akklamiramo ono što je na drugom mjestu skrojeno i odlučeno i da budemo svjesni toga i sad otkud žal. Ja razumijem moje kolege, s pravom oni kritikuju i nacionalne stranke i svu dosadašnju prksu itd. Mi smo prihvatili da użemo, je li Živković bi ili ne znam kako se zove. Ja dijelim tvoje mišljenje, ali prihvatili smo da uđemo u ovaj i u ovakav parlament možemo li što promijeniti. Ja sam svjestan da će ovdje biti izglasano ono što su se u lobiju, odnosno u centru vladajućih partija već unaprijed dogovorili. Ali, demokracija je, nažalost, pored vih svojih prednosti, ima jednu veliku slabost, to je vladavina većine i tako i u prevodu znači. Demost dokratej. Trebala je biti vladvina naroda, ali u parlamentnoj proceduri ona je vladavina većine. Pa, ako smo pristali na ta pravila a jesmo onda ih se trebamo držati, pa sad, bez obzira, kakva je struktura ovog parlamenta. Mi bi trebali da probamo raditi na istoj za probitak ili boljitak ove države napaćene BiH.

Po meni ekspozije koji je podnio gospodin Terzić, a dugo pratim politiku i time se bavim izuzetno dobar, koncizan. On zapravo se ne bavi pojedinostima. To je jedan uvodni politički okvir, koji bi trebalo da naznači generalne ili magistralne pravce onoga čime se mi trebamo baviti i o čemu trebamo odlučivati i on je, možda jedino manjkav u tome što govori o odgovornosti, na ne znam ni ja koliko, devet tačkaka, a da ne kaže ko je to odgovoran. Da li je ovaj parlament, da li Vijeće ministara, da li druge strukture, da li ostali centri političke moći itd. Trebalo bi, kako bih rekao, personalizirati tu odgovornost. To bi bila jedina moja sugestija. Inače, u ovoj prilici i ovako ad-hoc za mene je ovo izuzetan, dobar, uvodni politički okvir koji jedan mandator nudi ovom parlamentu. Ne vidim uopće razloga da ga opstruiram, bez obzira što se ja i gospodin Terzić, vjerovatno na idejnim i političkim stvarima u mnogome ne slažemo.

Ako ste primijetili u njegovom ekspoziju što je mene frapantno iznenadilo, a dobro može neko to prevesti i maliciozno, ali ja mislim da je to istinski. Gospodin Terzić ne govori ni o Hrvatima, ni o Srbima, ni o Bošnjacima, nikome on. On samo govori o građanima i o interesima države BiH, što me, doista, divno iznenadilo, da jedan čelnik SDA tako konačno počne govoriti i njemu aferim.

Tamo se govori centralizacija, unitarizacija itd. BiH. Naprotiv, ja sam protumačio ovaj ekspoziciju upravo suprotno. To je decentralizacija i vladavina građana, poštujući, naravno, sve ustavne i ostale pravne okvire i, naravno, delegirajući tu entitetsku realnost koju mi imamo. Ja sam se samo javio da kažem, bilo je tu primjedbi. Gdje je tu odnos prema Jugoslaviji. Pa on nije govorio ni odnos prema Hrvatskoj niti prema Jugoslaviji, niti prema bilo kome, dao je, koliko ja shvatam jedan generalni okvir u kome bi se trebala kretati politika Vijeća ministara, dakle, te državne vlade, a o tom potom a da ministri koji budu izabrani svako će od njih ponuditi svoj program i iz tog programa ćemo, valjda moći da se opredijelimo. I, što kaže stara latinska, ... stvarno o ukusima ne treba raspravljati, ali, ako nešto znači, ja zdušno podržavamo ovaj ekspoziciju i mislim radi efikasnosti i zarad boljitka ove države i zarad da pređemo sa tim imikrija, podvala proceduralnih, zaškoljica itd. da prihvatimo taj ekspoziciju da krenemo nešto raditi pa ćemo vidjeti šta će nam biti u narednoj godini. Hvala na pažnji.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Durakoviću. Vaše je ime pomenuto, hoćete repliku je li? Gospodin Živković Milorad replika. Diskusija je li? A neka se pripremi gospodin Muratović, poslije njega gospodin Raguž.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženo Predsjedništvo, dame i gospodo, ja se zahvaljujem poštovanom poslaniku na kratkom tečaju iz rada u Parlamentu, ali hoću da kažem sljedeće.

Naime, niko nama ne može da zabrani da izađemo za ovu govornicu i znam šta je skupštinska većina i znam šta je dogovor vladajuće većine u ovome, ali kao čovjek da kažem figurativno, koji vidim gdje se kreće BiH, a ja smatram da se osjećam kao neko ko ide na strijeljanje, da imam pravo da kažem zadnju želju a to je ovaj govor koji sam rekao prije toga i to mi niko ne može da zabrani ovdje, pogotovo što ljudi koji su glasali za mene su me delegirali da to kažem. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Muratović. Neka se pripremi gospodin Raguž.

HASAN MURATOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovani članovi Predsjedništva, poštovane kolegice i kolege, ja želim da se pridružim onima koji su ocijenili ovaj govor gospodina mandatara Terzića vrlo povoljno. Iskreno da vam kažem nisam ni vidio ni čuo ni jednu riječ tog govora prije ovog sastanka, jer smo mi u stranci vjerovali da će to biti napravljeno ovako dobro.

Platforma djelovanja Vijeća ministara ne može se, naravno, podnijeti bez učeća ministara i ta platforma treba da sadrži sve one funkcije koje pripadaju Vijeću ministara i ja očekujem da ćemo mi prilikom potvrđivanja imenovanja ministara dobiti jedan okvirni program rada u svakom tom ministarstvu i u svakoj funkciji, po kojom ćemo moći cijeliti i dati povjerenje ukupnoj vladi.

Ja ovdje želim da kažem nešto sasvim drugo. Imenovanje i potvrđivanje predsjednika vlade u jednoj zemlji ili vijeća ministara ili kako god hoćete jedan je svečani čin, jedan ceremonijalni akt. Njega je imenovalo Predsjedništvo, najveći organ, najviši organ u ovoj

zemlji. Od nas se očekuje da potvrdimo imenovanje. Ako treba stranka ili pojedinac da se na ovom visokom organu dokazuju u bilo čemu, ili da se bori za neke svoje ideje, to, naravno, treba da čini, ali vjerujte mi kao kolege da ovo nije trenutak zato. Ovom činu mi treba da pristupimo sa odgovarajućim dignitetom, kao što se pristupa u svakoj zemlji. Ovo je jedan svečani čin. Mi treba da se tako i ponašamo, da čestitamo našem budućem premijeru na hrabrosti da se prihvati jedne ovakve funkcije u ovakvom vremenu, da mu zaželimo uspjeh, da zatražimo od njega suradnju u toku njegovog mandata i mandata Vijeća ministara i da riječju svojim ponašanjem pokažemo ne samo zrelost jednog ovakvog organa pred svijetom, pred biračima, pred zemljom koja danas dobija novog premijera za četverogodišnji mandat, nego da pokažemo i ljudske karakteristike čovjeka koji ovdje predstavlja narod u ovom visokom domu. Ja vas, prema tome, molim da damo povjerenje mandataru Terziću da mu izglasamo povjerenje, odnosno da potvrdimo njegovo imenovanje koje je napravilo Predsjedništvo da mu zaželimo uspjeh u radu zajedno sa nama i da zaželimo u ovom četverogodišnjem mandatu istinski progres ovoj zemlji sa tom našom novom vladom. Hvala vam.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Muratoviću. Gospodin Raguž a neka se pripremi gospodin Špirić. Ko se javio prije vas dvojice, dogovorite se. Gospodin Lagumdžija poslije gospodina Raguža pa onda Špirić. Tako ste se dogovorili.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući, štovano Predsjedništvo ovog doma, štovano Predsjedništvo BiH, poštovani zastupnici, članovi Vijeća,

U prigodi smo danas izjasniti se o legalnom i legitimnom prijedlogu Predsjedništva BiH, koje je sukladno Ustavu ove zemlje, izvršilo svoju obavezu, imenovalo mandataru, koji nam je, evo, predstavio ekspoze ovdje. Mislim da je to prigoda kada sve političke stranke koje participiraju u ovom domu trebaju se odrediti o odgovornosti i Predsjedništva i mandataru i ono što nude bosanskohercegovačkoj javnosti. Eto, u tu svrhu dozvolite da kažem nekoliko stvari, koje po mom sudu, mogu doprinijeti poboljšanju uvjeta za rad Vijeća ministara i lakše preuzimanja odgovornosti u ovim teškim i kriznim godinama.

Prije toga, reagirao bih na jedan stereo tip, koji već duže vremena prevarava kod dijela političkih stranaka, a ja mislim da je on u laganom umiranju o umjerenim i nacionalnim strankama i vrijeme je da jasno se ovdje deklariramo i u ovom domu i u javnosti da nema više niko ekskluzivno pravo niti može polagati u demokratskom društvu na reforme, temelje evropskih vrijednosti, nego da je to prvo koje se pred javnošću i u institucijama prakticira i djelotvorno provodi i to je svugdje. Pa nećete, valjda, da se ove stranke pozivaju na rat ili nešto, ako se pozivamo na reforme. Pustite to je legitimno pravo svake stranke i ko je izašao na ove izbore sukladno Ustavu i važećim zakonskim propisima pa vidjet ćemo u ovom parlamentu i u radu institucija kako i koliko ko daje doprinos izlasku zemlje iz krize i traženje institucionalnih i drugih rješenja da se ova zemlja funkcionalizira, uvažavajući i specifičnosti ove zemlje i to posebno mandataru želim reći. Ja ću svoj glasa dati ovdje danas. Ako se i on preciznije odredi karakteru ove zemlje. Ja mislim da u ovoj odgovornosti devet točaka može biti jedna točka koja će reći da će Vijeće ministara odgovorno djelovati na osiguranju uvjeta da BiH bude slobodna, suverena, demokratska evropska zemlja u kojoj će viši nacionalni karakter biti zagarangtiran institucionalno i u kojoj će evropska rješenja neće ... i tu dimenziju i ne trebaju ići prevaga ni na građansko ni na nacionalno. U ovoj zemlji treba biti jedan balans

između etničkog, individualnog i samo takvim putem možemo ići stabilno prema Evropi, uvažavajući druge odrednice o institucionalnoj strukturi a da kroz ovakve institucije idemo ka poboljšanju te strukture, uvažavajući sve specifičnosti.

Što se tiče konkretno programa, očekujem i mislim da je korektno od strane mandatarata što je rekao da će ga intenzivirati i u potpunosti objediniti u komunikaciji sa ljudima koji će preuzeti odgovornost za pojedine oblasti. Zato očekujem da ću imati prigodu na prvoj od narednih sjednica, odnosno na prvoj sjednici imati elemente programa koji će definirati šta je to institucionalno poboljšanje u BiH, šta su to gospodarske i socijalne reforme, koji su elementi povratka regionalne stabilnosti, sigurnosnih struktura, svih drugih ostvarivanja u potpunosti pravne države, borbe protiv korupcije. Ja mislim da taj ekspeze bi trebao biti u pisanoj formi dostavljen i ranije, preveden i na strane jezike, da se, jednostavno, legitimiramo o nečemu što će biti obveza ovog parlamenta da nadzire taj program i stvara uvjete i potpomaže rad Vijeća i mandatarata da ostvare taj program, tako da u tom kontekstu mislim da je realno očekivati jednu ozbiljniju i cjelovitiju raspravu nakon objedinjavanja tog programa i njegovog preciznijeg djelovanja. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Ragužu. Gospodin Zlatko ima riječ a neka se pripremi gospodin Nikola Špirić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, uvaženi članovi Predsjedništva, cijenjeni gospodine Terziću,

Ja se potpuno slažem da je ovo jedan svečani čin, u svakom smislu te riječi. On mora biti svečan i po formi i po svojoj sadržini i zato mislim da ovaj dosadašnji tok sjednice sa nekoliko manjih izleta je, zaista, pokazao da imamo osjećaj odgovornosti i da ćemo sačuvati dignitet svog doma i čitave procedure koja je pred nama.

Pošto je tačka dnevnog reda potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, odnosno pristupno izlaganje, želim skrenuti pažnju, također, da nas je imenovani predsjedavajući Vijeća ministara svojim uvodnim izlaganjem nam je, na određen način, u širokim, da kažem, spektrima, ali ipak nekoliko preciznih odrednica dao i time je tema definirana vrlo široko. Iz ekspezea možemo da vidimo da je ovo pristupno izlaganje se odnosilo na političko, ekonomsko i socijalno stanje u zemlji. Dakle, to je tema. Ovdje je definisana potreba da se, citiram: «Definiše sistem vrijednosti» koji će biti matrica političkog djelovanja Vijeća ministara, koje svi, siguran sam, sa nestrpljenjem očekujem.

Upravo tako ja bih molio gospodine predsjedavajući, nemojte me pogrešno shvatiti, ali teško da se može izaći iz okvira ove teme kad se govori i ja bih zamolio zato da još ovo malo poslanika što se prijavilo da pustite bez prekidanja da govorimo, jer ja znam da po članu 54. svaki poslanik može govoriti nakon što zatraži riječ od predsjedavajućeg i da svaki po članu 56. poslanik može govoriti smao o pitanjima koja su razmatrana u skladu sa utvrđenim dnevnim redom. Dozvolite da ovdje utvrđeni dnevni red, najblaže rečeno, je toliko širok da teško da se može iz njega izaći i kad bi se htjelo i svkao od nas ovdje ima dobru volju da doprinese tome da mandatar, odnosno izabrani predsjednik Vijeća ministara, naročito na način na koji se on opredijelio da radi da na sljedećoj sjednici, ukoliko prođe, a za očekivati je da će proći, po klimi koja ovdje vlada da to njegovo ljedeće istupanje bude što pripremljenije

da ono što više odražava ono što mi u ovom parlamentu očekujemo. Tako da mislim da su sve ove ovdje primjedbe i sugestije, tretirajte ih, zaista, kao dobronamjerne i tretirajte ih kao primjedbe i sugestije i diskusijekoje hoće i po formi i po sadržini da ovo naprave jednim svečanim činom tako da i sljedeće zasjedanje Parlamenta ima taj karakter.

Mi smo svi, manje više, došli na ovu sjednicu, manje više sa dubokom spoznajom o tome kako će proći ovo glasanje i mi to dobro znamo. Tako da nema potrebe da žurimo. Svi su glasovi manje više poznati.

Ja se, također, pridružujem onima koji govore o tome da u ovom istupu se govorilo o građanima BiH što je prirodno ovom domu. I zato se ne slažem sa onima koji su nas vraćali ovdje da bi trebali ovdje da se predstavljamo, prije svega kao predstavnici Bošnjaka, Hrvata i Srba, što mi također jesmo to po svojoj prirodi, ali u ovom domu smo svi izabrani kao građani i ovo je Predstavnički dom i neki ljudi koji su prvi put u ovom domu, malo ih je možda ponijelo, pa da ne bi ulazili ubuduće u takve rasprave, dobro je da se toga sjetimo.

Ja, također, očekujem od predsjedavajućeg da odgovori na neka pitanja, kao što su i drugi postavili. S tim više što u ekspozu kaže da su obvljene konsultacije i da je obezbijedena parlamentarna većina. Dobro bi bilo da mi ovdje manje više znamo koje su konsultacije obavljene i koja je to parlamentarna većina, ali logično je za očekivati da se ovdje čuje za ovomg ovornicom koje su to konsultaicje i koja je to parlamentarna većina i na čemu.

Ja se pridružujem svima onima koji su danas čestitali i Predsjedništvu na imenovanju. Ja čestitam Predsjedništvu na jednoglasju kod ovog imenovanja, jer to u nekim ranijim slučajevima, kad je ranije biran mandatar nije bio slučaj i mislim da je to dobro, ali da konstatujemo, ipak, i nadamo se da se to ubuduće neće dešavati. Predsjedništvo je, objektivno, tri dana kasnilo, u skladu sa zakonom o Vijeću ministara pa je ovo jednoglasje na neki način kompenzacija za kakšnjenje, jer po Zakonu o Vijeću ministara mandatar je trebao biti imenovan u prošli ponedjeljak a on je imenovan u petak.

Ja, također, čestitam imenovanom predsjedavajućem Vijećaministara i pridružujem se onima koji cijene njegovu hrabrost da uđe u ovo u što je ušao. Ja, također, se pridružujemo nima koji čestitaju na hrabrosti da dva dana nakon imenovanja izađe pred ovaj parlament sa, makar, ovakvim naznakama i potpuno se slažem sa kolegom Durakovićem koji je dao ocjenu da se ovdje radi o magistralnim pravicima a onda ćemo poslije vidjeti šta je činiti dalje.

S tim u vezi, ja ću imati nekoliko vrlo konkretnih pitanja i daću i nekoliko tvrdnji. Također bih molio da kaže zašto se danas uopšte išlo na imenovanje predsjedavajućeg Vijeća ministara a odgodio imenovanje Vijeća ministara za kasnije i ja bih molio da danas dobijemo tumačenje da nam se odgovori kako od strane predsjedavajućeg Vijeća ministara, imenovanog predsjedavajućeg, tako i od čelništva Parlamenta, ukoliko je to potrebno.

Naime, po članu 9. Zakona o Vijeću ministara predsjedavajući se treba imenovati nakon što se imenuje on ima 30 dana da pripremi Parlamentu odgovarajući ekspozu i da onda nakon što bude imenovan ima vremena 30 dana da vrši imenovanja pojedinih ministara.

Naime, ja postavljam sd jedno pitanje, možda je naizgled tehničke prirode, ali da ne bi ušli u probleme idu praznici, pa se možemo ne sastati. Koja je dinamika dolaska do kompletnog Vijeća ministara i da se razjasnimo, mi smo imali zakazanu sjednicu Vijeća ministara za poslijepodne, odnosno za sutra, koja je trebala da ima neke tehničke stvari koje

moraju da funkcioniraju u tehničkom mandatu. Uzmite banalno ovaj primjer, imamo ovo svi pričamo, nije banalan primjer, ali navodim ga kao ilustraciju, na dnevnom redu treba biti ponovo priča o slovenačkom mlijeku. Vijeće ministara, praktično se oslije, kad se imenuje predsjedavajući, ukoliko ovo danas prođe, da li Vijeće ministara može da ikakve odluke donosi, ima li potrebe da se sastaje? Normalno je da će ministarstva da rade u svom kapacitetu dok se ne imenuju novi ministri, ali se poslije pitam da li Vijeće ministara nakon ovoga može da djeluje u makar tehničkom mandatu, odnosno da li Vijeće ministara, jer nema danas ni našeg predsjedavajućeg tekućeg Vijeća ministara, koji vjerovatno priprema i on svoj ekspoz, tako da smo u jednoj situaciji da je nejasno da li, i volio bih da se odgovori to, da ovdje znamo pred Parlamentom da ne bi to bilo pitanje tumačenja Vijeća ministara, da li može donositi odluke koje su makar i tehničkog karaktera, osnovnou tehničkom mandatu ili ne? Da nam se u tom svjetlu da odgovor, ukoliko se Vijeće ministara sastaje da li se sastaje sa mandatarom, koji bi, eventualno, bio danas potvrđen ili ovaj mandatar koji je, istima mandatar druge vlade, ali je još uvijek aktuelni predsjedavajući Vijeća ministara, da li sa njim mi treba da se sastajemo ili ne.

Ali, vratit ću se na nešto drugo. Mi smo ovdje čuli i u uvodnom ekspozu, šta sve nema alternativu i potpuno se s tim slažem. Međutim, nije pitanje šta hoćemo nego na koji način se to misli uraditi. Ja bih volio da ovdje čujemo od imenovanog predsjedavajućeg Vijeća ministara na koji način se misli mjeriti uspjeh u radu, jer ja sam, zaista, sa ciljevima, četiri cilja su ovdje pobrojana demokratizacija društva, tržišna ekonomija, vladavina prava i socijalna pravda. Moram priznati da sa tim ciljevima priroda stranke iz koje ja dolazim je, ne mogu a da se ne složim sa tim ciljevima čak je za mene osvježenje da se postavio tako širok politički konsenzus na jedno, uslovno rečeno, ciljevima koji su imanentni lijevom centru ili socijaldemokratiji i mislim da su ciljevi izvanredni. Upravo je to razlog zašto me interesuje na koji način se misli mjeriti uspješnost dolaska do tog cilja.

Također, mislim da bi bilo dobro da znamo koja je uloga međunarodne zajednice ovdje, koja se uloga međunarodne zajednice ovdje očekuje? Da li se očekuje da će se od partnerstva ići ka nekoj vrsti vlasništva ili subjekta u aktivnostima daljim i koliko je to realno ili se možda misli da bi proces išao u drugom pravcu.

Također me interesuje, ako ne za danas, a onda u svakom slučaju za ozbiljnije razmatranje za pravi ekspoz koji se očekuje. Mi smo čuli ovdje prošli put sa ove govornice da svaki put kad Visoki predstavnik djeluje, on je rekao mi smo tada sve više pali. Mene interesuje, naročito odnos prema istupanju od prošlog puta Visokog predstavnika da li se očekuje da li će on morati da više da djeluje ili manje. Interesuje me da li je cilj ovog vijeća ministara, kao što je bio cilj Vijeća ministara, koje je sada aktuelno i to je Visoki predstavnik ovdje potvrdio, da je njegov posao da ukine svoj posao i koliko je realno da se u nekom vremenskom horizontu ovo Vijeće ministara ide ko ukidanju tog posla.

Također bih volio da znam da li prioriteta koji su ovdje dati u naznakama, nadam se da će oni biti dalje. Da li postoji saglasnost i u kojoj mjeri saglasnost političkih stranaka koje čine parlamentarnu većinu u njima i saglasnost njihova sa međunarodnom zajednicom.

Također, želim da vas podsjetim, prošli put je gospođa, kolegica iz, čini mi se SDS-a postavila pitanje ovdje. Da li je najgori za nas i dobila je optimistički odgovor da najgore je iza nas. Sasvim prirodno da svi znamo da je najgore iza nas jer je rat gotov. Međutim, objektivno svi mi znamo da ćemo doći u neka dosta teška vremena i to je razlog da postavim pitanje na koji način se ova parlamentarna većina odredila prema glavnim prioritetima.

Naime, savršeno je jasno da parlamentarna većina koju pretpostavljam da će ovdje biti obznanjena sa ove govornice od strane predsjedavajućeg, imenovanog predsjedavajućeg, savršeno jasno da ta većina ima matematiku, da ona ima dovoljan broj glasova. Ja lično smatram da ona nema logiku i da je to parlamentarna većina koja je suprotstavljena na suprotstavljenim programima se formira i zato me interesuje da li je nađen neki zajednički dominator, da li su nađeni neki zajednički ciljevi iz tih programa, odnosno da li možemo očekivati da se odustalo od nekih programskih ciljeva i da li je posao i pravda dokument iz kojeg mi možemo očekivati da će taj dokument, zatim me interesuje odnos prema sprovođenju posprijemnih uslova koje smo preuzeli ulaskom u Vijeće Evrope, zatim uslova koji se tiču ugovora o stabilizaciji i pridruživanju partnerstvu za mir, volio bih da se, ako ne danas, onda makar u svakom ozbiljnom ekspozeu izađe sa ocjenom vrlo preciznom i jasnom na koji način se misle ovi ciljevi postizati.

Na kraju želim da konstatujem da danas ste mogli čak i u sredstvima informisanja da vidite da je Svjetski monetarni fond ili MMF dao odgovarajući izvještaj o stanju bosanskohercegovačke ekonomije. Dakle, Stand by aranžman se nalazi u svojoj zdravoj fazi. Pregovori se sada vrlo aktivni na operacionalizaciji nekih koraka događaju, koji treba opet da rezultiraju oslobađanjem novca od strane međunarodnih finansijskih institucija i njegovo ukompavanje u budžete, kako BiH tako i entiteta i želim ovdje da konstatujem da se, ipak, ulazi u jedan dobar, da tako kažem ekonomski okvir iz kojeg se sada sa ovim vijećem ministara izlazi.

Ja na kraju želim da kažem da ćemo mi biti, bar politička stranka iz koje ja dolazim, mi ćemo biti kritični i bićemo borci protiv svih antireformskih poteza koji bi, eventualno, bili ovdje prisutni, protiv svih vidova podjela po bilo kojoj osnovi ove zemlje. Želim, također, novom vijeću ministara i mandataru, odnosno imenovanom Vijeću ministara kao i novom vijeću ministara da im zaželimo puno sreće i ličnog zdravlja. Mi im čestitamo, jer poštujemo institucije i poštovat ćemo ih i ubuduće. Sasvim prirodno da smo mi protiv ove parlamentarne većine, ali bih volio da se zna ovdje javno iza govornice koja je to parlamentarna većina. Ja znam kao što i predsjedavajući dobro zna koja je to parlamentarna većina, jer smatrao da je odgovornost moja kao člana Parlamenta da kažem u šta mislim da mi sa ovim idemo. Moja je odgovornost kao i odgovornost svakog od vas, moja je odgovornost da u skladu sa svojim znanjem i svojim punim kapacitetima participiram u tome da se upravo jača odgovornost prema ovome što piše u ovom materijalu u ovom ekspozeu. Ja, istina, moram priznati da, uzmete samo prve četiri tačke. Prva tačka odgovornost na jačanju državnih institucija. Druga, provođenje reformi u partnerstvu sa međunarodnom zajednicom. Treće, odgovornost prema tome da naša država bude strateški geopolitički faktor stabilnosti u regionu, odgovornost da bude privlačan partner za strana ulaganja. Neću dalje ići. Nemojte me pogrešno razumjeti, ali parlamentarna većina koja se danas okuplja na određen način iza sebe ima određeni da tako kažem sivi, ima određenu referencu po upravo odgovornosti prema ovim pitanjima i upravo kad uzmete referenc listu ove parlamentarne većine, da li je to '90. ili '92. da li je to '96. '98., 2000 možete da vidite da ta referenc lista nedaje mi nikakvog razloga da vjerujem da će ono što ovdje piše biti realizirano.

Ja sam drugim riječima pesimista, sa iskrenom nadom da sam u krivu. Mi ćemo činiti sve što je u našoj moći da se poštuju institucije i da i mi damo doprinos da ovo što sam ja sad rekao da ne bude tačna prognoza. Ali, dozvolite da neko ko ima spoznaju o tome, koja je referenc lista ove parlamentarne većine, ja vjerujem mom kolegi Martinu Ragužu, ovo što je rekao da su želje dobre i da ljudi vjeruju da su se promijenili i ja iskreno vam želim sreću i

volio bih da za godinu ili dvije svi zajedno ovdje konstatujemo da se ova parlamentarna većina stvarno promijenila. To će biti sreća za ovu zemlju. Još jednom čestitam na hrabrosti, odvažnosti i najveći rizik koji možemo preuzeti u životu da ne rizikujemo i ja zato cijenim ovakav rizik i ovakvu hrabrost u nadi da ovo što sam govorio nije tačno. U nadi da će me vrijeme demantovati i da će se pokazati da ova zemlja korača velikim koracima naprijed. Zahvaljujem se i ne očekujem odgovore sve danas, ali očekujem da ovo uzmete, ipak, sa jednom dozom obziljnosti koja nam je potrebna svima zajedno, jer u krajnjem slučaju ovo je naša zemlja i nema razloga da doživljavamo i na koji drugi način ovo što radimo nego kao nešto na čemu smo, ipak, svi zajedno pod uslovom danismo iza leđa prekrizili dva prsta kad smo davali zakletvu u ovom domu. Eto, hvala lijepa gospodine predsjedavajući.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Lagumdžija. Gospodin Špirić. Gospodin Raguž Replika.

MARTIN RAGUŽ

Potpuno uvažavam, poštujem nastup gospodina Lagumdžije, smatram ga, apsolutno, politički legitimni s aspekta stranke koju zastupa, ali ovdje je rekao nekoliko stvari koje se odnose na ljude koji su prvi put u ovom domu. Pa, pošto je spomenuo i moje ima, a kako sam prvi put u ovom domu, želim reći da mi je potpuno jasno nadležnost Zastupničkog doma i načina na koji smo mi svi izabrani u njega. Dakle, da to nije nacionalni kriterij, nego kriterij izbornih jedinica i građana. Ali, moja intervencija na ekspozu u smislu karaktera ove zemlje imala je za namjeru upozoriti da predsjednik Vijeća ministara gospodin Terzić i vijeće na čijem čelu, nadam se da će biti on, predlaže zakone ne samo ovom domu nego i Domu naroda. Dakle, ovaj parlament nije samo iz jednog doma i ta struktura ovog parlamenta pokazuje i kakva je u biti složena i zahtjevna struktura BiH. Ja sam zato da je svi činimo funkcionalnijom, evropskom i demokratskom.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Lagumdžija odgovor na repliku.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Prvo želim da kažem kolegi Ragužu da, ja, zaista kad sam govorio i kad sam skretao pažnju na to da se ovdje pozivaju neki poslanici – zastupnici na predstavljanje svog naroda, gospodine Raguž nisam mislio na vas, jer vi to niste ni rekli. Ali sam se javio imam potrebu da se javim zato što ste vi dali jednu dopunu na kojoj ste insistirali u ekspozu gospodina Terzića i ja se s tom dopunom u potpunosti slažem. Pa je to razlog zašto sam se javio da ne bi se stekao dojam da ste vi svojom replikom praktično napravili distinkciju između onoga što sam ja rekao i onoga što ste vi kazali kad je u pitanju vaša dopuna. Međutim, vi ste čovjek koji je u ovom parlamentu je bio dosta prisutan, bez obzira na to što niste bili zastupnik. Bili ste ministar pa dobro znate iskustvo ovog doma, čak ste bili u poziciji u koju se ja iskreno nadam da gospodin Terzić neće biti, ako ništa radi svečanosti čina današnjeg.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Nikola Špirić a neka se pripremi gospodin Ćeman Mirsad.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospdo predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, cijenjeni gosti,

Ja mislim da je izbor predsjednika Vlade ili mandataru za novi saziv Vlade Bosne i Hercegovine u istinu mogao biti svečani čin za građane BiH, da se predlagač i oni koji pripremaju zasjedanje Parlamentarne skupštine opredijelio da to bude svečani čin. Mi smo usvojili Zakon o Javnom RTV servisu. Ovu svečanost smo danas mogli približiti građanima BiH, da vide kakav užitak očekuju u naredne četiri godine, ako tog užitka u istinu i bude. Dakle, mogli smo i još uvijek postoji šansa, ali ja se bojim da mi još uvijek nismo sigurni da će rezultata biti da je dobro da se to sakrije od očiju građana. Čak nismo u stanju da ono što se svugdje u svijetu naziva vlada nazovemo ni vladom i ako pogledate Zakon o savjetu ministara koji je nametnuo Visoki predstavnik, tamo jasno piše da je to koncept moderne evropske vlade i ako je to jedini ustupak koji je SDA dala SDS-u iz Republike Srpske, da bi mogao građanima pričati kako to nije vlada, to je znate Savez ministara po novom konceptu rada itd. onda javni prenosi služe da građanima svojim biračima približimo njihove političke lidere i zato niko ne bi trebao osjećati potrebu da se ljuti. Dakle radi se o mandataru i ekspozu mandataru bez obzira da li se on nekom dopadao, nekom više, nekom manje ili neko iskazivao ozbiljne rezerve.

Želim da kažem da nećemo biti u prilici da slušamo novi ekspozu mandataru. Čak ne mislim da bi to bilo i dobro. Možemo dobiti samo program rada novog saziva Savjeta ministara koji će ponovo biti baziran na zakonu o ministarstvima koji će opet morati nametnuti Visoki predstavnik da bi novi predsjednik Vlade Bosne i Hercegovine mogao da upravlja ministarstvima. Zašto to javno ne kažemo da do ponedjeljka taj zakon mora ugledati svjetlost dana. Ne možemo ga po redovnoj proceduri, ne možemo po skaraćenju, ali onda dolazi ona pjesmica koju sam rekao “malo ja, malo ti” to ide iz Ureda Visokog predstavnika, više ja nego ti, jer mi nećemo iskreno da pričamo o onome što se tiče naših građana i to će se tako završavati. Zato sam svjestan izvjesnog ograničenja koje je gospodin Terzić imao kada je pisao ovo što je nazvao pristupnom besjedom ili pristupnim izlaganjem ili ekspozom, kako god ko hoće, neka zove. I ja mislim da stvarno ovo vrijeme u vrijeme ekonomske krize, ali mi smo majstori da to nazivamo krizom, a u posljednje vrijeme čujem da ljudi kažu – nije Bosna i Hercegovina u krizi, nego u tranziciji. Ali ja ne mislim da će radnici sutra biti sitiji zato što ćemo riječ kriza zamjeniti sa riječi tranzicija, jer i tranzicija je proces kao što je i kriza proces. Može trajati kraće ili duže i neće doručkovati, ručati i večerati pričom o reformama, nego suštinskim provođenjem tih reformi.

Zato mislim da su bila i velika ograničenja da se napiše neki rekao bih ekspozu koji građani očekuju, ali evo da budem iskren radi se rekli smo o političkom okviru. Zato mi dozvolite da i ja pričam o političkom okviru. Nemam namjeru bilo koga da recimo povrijedim u svom izlaganju i zato vas molim, ne prozivam nikog, dakle na replike, ali ja bih volio kada su oni koji su konstituisali ili odlučili, političari koji su pregovarali i odlučili da konstituišu vlast na način kako se ona konstituiše imali možda malo više sluha za upravo za političke okvire. Bilo bi mi drago da su javno danas SDS, HDZ i SDA pa PDP i ne znam ko još drugi koji će činiti parlamentarnu većinu izašli i građanima rekli – mi smo se dogovorili o tom, tom, tom, tom i tom i Bosna i Hercegovina će za četiri godine biti to, to, to i to. Da su to uradili sasvim je svejedno kojem će narodu pripasti koje ministarstvo. Ko će biti ministar unutrašnjih poslova, ko će koga goniti, ko će suditi itd. I zato se bojim da nećemo imati šansu da slušamo novi ekspozu, jer neće biti te političke saglasnosti među partnerima. Saglasnost postoji dame i gospodo samo za izbor. I toga se bojim. Moram biti iskren da se toga jako bojim, jer da toga nije bilo, mi bismo danas imali ovu priču koja žarko interesuje građane Bosne i Hercegovine.

Druga stvar o čemu je trebalo voditi računa, dakle svi smo svjedoci i vjerujemo u političkom životu ove države da postoje izvjesne rezerve pojedinih država pa čak i najjače države Svijeta SAD na koncept formiranja isključivo vlasti od nacionalnih opcija. Ne smijemo biti gluhi na to znajući šta su SAD uradile za Bosnu i Hercegovinu, znajući da je njihova pomoć bila nepristrasna što kvalitet te pomoći diže na mnogo viši nivo, ali imam dojam da će oni koji su se odlučili da to prenabregnu pričati kako je pobjedio evropski koncept nad američkim. Ali ja se bojim da će cijenu takve politike upravo platiti građani Bosne i Hercegovine i ja mislim da naša politika morabiti politika prilagođavanja, a ne politika sukobljavanja. Zašto ovo govorim? Govorim iz razloga što je predsjedavajući Predsjedništva gospodin Šarović kada je imenovao mandatara rekao da će vlast u Bosni i Hercegovini biti formirana po volji građana, a ne po volji Amerike. I možda je tako i mogao da misli. Ali mislim na takav način to saopštiti nije dobro za ovu državu i njene građane, nije dobro za entitete i bojim se posljedica takve politike. Ja to javno govorim. Ako su se koalicioni partneri dogovorili da američkoj administraciji u Bosni i Hercegovini koja je mnogo uradila za Bosnu i Hercegovinu na ovakav način uzvrate jednim laganim šamarom, zar radi alžirske grupe pa je to podržao i SDS i ne znam ko još drugi, onda se bojim da reakcija neće biti dobra. Onda se bojim da sve ono što se zove zdrav ino kapital i neće tek tako olako ulaziti u Bosnu i Hercegovinu i čini mi se da je trebalo mudrije i pametnije i da je trebalo možda osluhnuti malo bolje i takve tonove u Bosni i Hercegovini.

Ja nisam, odmah da vam kažem ljubitelj ni jedne međunarodne kancelarije ni jedne države... Uvijek sam bio na nekom aranžmanu tih i sankcija. Ali jesam čovjek koji javno želi da progovori u ovoj državi bez obzira da li se to nekom dopadalo ili ne. Dakle, odgovor najjači i u demokratskom i u ekonomskom smislu, dakle samo o tome govorim tek očekujemo ili naslućujemo. I niko neće javno reći u ovoj državi da neće podržati ono što dobije parlamentarnu većinu. Ali oni koji ulažu, koji daju pomoć, koji daju gratis u ovoj državi imaju pravo da kažu šta bi željeli. Barem to pravo imaju. I ja bih volio kada bi mi oni koji su se dogovorili da taj sluh odbace kažu šta ih je rukovalo da se to tako desi da li iz drugih evropskih centara jakih država ima najava da bi taj eventualni finansijski gep mogao biti pokriven. I to bi dobro bilo da čujemo kao što bi dobro bilo da znamo šta to danas čini parlamentarnu većinu i ja ću biti posljednji koji će se radovati neuspjesima ili greškama bilo kojeg mandatara pa i gospodina Terzića, jer ja ne živim na mjesecu, a svi ostali na zemlji pa da me greške raduju. I biću sretan da dođem u poziciju da mogu da čestitam za uspjehe, a ne da pričam o neuspjesima. Ali, nisam dakle ubjeđen iz ovih razloga o kojima sam govorio.

Zato mislim da bi dobro bilo da u ovom ekspozu nema rečenice smatram da je praksa onih koji unaprijed žele da uvećavaju eventualni uspjeh ili traže alibi za eventualni neuspjeh. Ona opterećuje teksts. Ovo je uvodni ekspozu čovjeka koji nudi rješenja a ne slabostinekih na koje misli. Ili niko nema magičan štap da preko noći ili u jednom mandatu završi ove procese. Nije ni počeo mandat već se drugi traži u prisilnoj, tako bi se barem moglo tumačiti, ili da nacionalne, kulturne i druge razlike budu prednost, a ne uzrok sukoba i netolerancije kao da su četiri ratne godine bile godine edukacije u ubijanju. Hoće li iko postaviti pitanje zašto su one služile? Jesu li to bile edukativne godine kako nestaju jedni, drugi i treći. Dakle, dobro bi bilo da ih barem nema u tekstu, da ne postoje.

Ali ono što želim da pitam novog mandatara jeste na koji način Vlada Bosne i Hercegovine i on kao njen mandatar misli obezbijediti nova sredstva za funkcionisanje Vlade, s ozbirom da se radi o novim ministarstvima, s ozbirom da znamo da smo predvidjeli budžet samo za 6 ministarstava. Znamo li sada, zna li mandatar, znaju li političke opcije koje kreiraju

novu vlast koja su to sredstva koja nedostaju i na koji način i od koga ih mislimo uzeti? Dakle, dobro bi bilo da imamo odgovor. Ja bih volio da imam odgovor na ta pitanja.

Ono što me također interesuje jeste na koji način se misli obezbjediti, a to je priča i to su zahtjevi i mislili se uopšte obezbjediti i da li je postignut politički dogovor, jedinstvena vojska Bosne i Hercegovina kao jedan od uslova za ulazak u partnerstvo za mir ili eventualno ulazak u NATO savez, ili ćemo i dalje pokušati da sekretar Stalnog vojnog komiteta bude član Savjeta ministara, pa onda odraditi dve godine nesprenni svojim građanima da kažemo da je to ta reforma, pa će to vrijeme samo da definiše, pa ćemo to pripisivati kao zasluge ne znam kojih političkih opcija itd.

Volio bih dakle da znam je li postignut dogovor. Hoće li toga biti u ovom mandatu ili neće. To su stvari koje interesuju građane Bosne i Hercegovine i da li postoji već sada način da znamo ko će šta raditi kada je bezbjednost u pitanju. Hoće li ministarstva entitetska brinuti o bezbjednosti sitne i krupne stoke? Ova Sipa agencija o ambasadama i ličnostima. Neko ministarstvo za, kako se zove, za sigurnost hoće li ono brinuti o svima opet zajedno? Ko će hapsiti i ganjati ratne zločince ili optužene, eventualno optužene za ratne zločince? Jesu li se dogovorili da oni koji su otišli na tri strane 92. pod vođstvom istih političkih opcija budu suđeni u Sudu u Sarajevu u kojem je predviđeno krivično odjeljenje za procesuiranje ratnih zločina. Naravno onih koji nisu za Haški tribunal.

Sve to jesu teška pitanja. Ali ja ću da aplaudiram onima koji uspiju u njihovom rješavanju i onima koji javno građanima kažu šta ih očekuje. Hoće li ti isti heroji po nalogu svojih stranačkih vođa biti prvi predmeti na Sudu Bosne i Hercegovine? Šta čeka tek one koji su išli za njima? Imamo li snage da kažemo, jel postignut koncezus ili ćemo se razići na onim pitanjima na kojima smo se i do sada razilazili.

Ja znam da je to težak posao, ja znam da mandatar u ovom trenutku možda i nema tu saglasnost, ali ako je ima dobro bi bilo da je čujemo. I nemoguće je govoriti kako postoji politički okvir o kojem su se vladajuće garniture dogovorile da to i nije koalicija nego fol sad neki novi model partnerstvo za reformu. Čudna mi čuda – partnerstvo za reformeu A ljudi se ni o čemu dogovorili nisu sem što ne mogu čak ni imenovati, u Zakonu piše da bi dobro bilo da mandatar imenuje ministre, a on sam čovjek piše ne mogu dok mi ne daju propisnicu OHR-a i Visoki predstavnik. Sada se postavlja pitanje kakav mi ekspozice tražimo od građana Bosne i Hercegovine i smije li neko ko ima svoje viđenje rješavanja problema u ovoj državi uopšte biti kandidat i za jednu funkciju. Prijeti li opasnost da bude smijenjen? A to je situacija u kojoj se ova država nalazi i postavlja se pitanje dakle - jesmo li spremni otvoriti raspravu o tome?

Druga stvar koja me jako interesuje jeste na koji način i nije pomenuto naravno u ekspozice jeste odnos prema susjedima. Tu mislim i prema Zagrebu i prema Beogradu i da li je recimo, da li je postignut dogovor između SDS-a, HDZ-a i SDA, da li je tužba prema susjedu. Bez obzira kako je on shvatao. Šta ona značila. Najbolji put za njegovanje dobrosusjedskih odnosa. I ženu kada tužite u braku morate se razvesti. Kako je sad tu moguće neke dobrosusjedske odnose i na koji način su se dogovorili da će to biti proces koji ide ka dobroj situaciji koja interesuje građane Bosne i Hercegovine i da li je možda, ako nismo postigli mi dogovor ovdje parlamentarna većina uspjela da se dogovori oko finansiranja tužbe. I to je dobro da znamo. I ono što je još dobro, što bi po mom viđenju bilo korektno jeste da je ovaj ekspozice barem negdje pomenuo Ustav i Dejtonski mirovni sporazum kao okvir u okviru

kojeg će se dešavati sve ono što se tiče Bosne i Hercegovine. Mislim da je suviše rano da ga i tekstualno izostavljamo, a kamo li suštinski.

Sve su to dakle stvari koje bi ja lično kao poslanik želio da znam. Pretpostavljam i građani Bosne i Hercegovine i zato bih volio da čujem dogovore na ova pitanja. Naravno ja ću svoj stav vezano za mandataru i novi sastav Savjeta ministara izreći glasanjem kao i svi vi u ovom domu, ali ne mislim dakle ne mislim da je parlamentarna većina uspjela da se dogovori i odgovori na ključna pitanja koja interesuju običnog čovjeka u Bosni i Hercegovini. Po mom viđenju dogovor je postignut samo oko rasporeda nekolicine ljudi predstavnika svih stranaka koji žele da učestvuju u vlasti.

I zato vas molim, mislim da će biti dobro za ovu državu da uvijek provejava kritički ton, ne samo opozicije, nego i parlamentarne većine za one stvari koje unaprijed znamo da nisu od interesa za Bosnu i Hercegovinu. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala i vama gospodine Špiriću. Jesu to replike samo ili diskusije? Kod vas je replika. Gospodin Jovanović replika, a neka se onda pripremi gospodin Ćeman. Poslije njega gospodin Paravac, pa onda gospođa Palavrić.

Replika, dakle gospodin Miloš Jovanović.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, uvijek je bilo onaj ko gubi, on ima pravo i da se ljuti.

Ja želim samo ponovo zbog javnosti da kažem da je u posljednje dvije godine na ovom mjestuu ovoj državi vladala alijansa za promjene u kojoj je od dva ministra i četiri zamjenika iz Republike Srpske troje bilo iz stranke kojoj pripada gospodin Špirić. E sad pa vidite ko nas je doveo u ovakvu situaciju. E sad pustite malo i ove druge da i oni pokažu da li mogu nešto napraviti.

Druga stvar. Ovo što je pomenuo predsjednika Šarovića. On je dao dobar odgovor. Vlast se traži u narodu. Vlast se ne traži ni u kakvoj ambasadi, bez obzira bila koja. Znači ni u Beču ni bilo gdje, nego vlast daje narod. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jovanoviću. Diskusiju, to je odgovor na repliku, 30 sekundi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, mi ovdje barem, ne vjerujem da oni koji razmišljaju shvataju da je ovdje priča ko gubi ima pravo da se ljuti. Biti opozicija je strašna stvar, lijepa stvar. Biti opozicija znači voljeti državu u kojoj živi i tražiti u njoj progres isto kao što je dobro biti vlast, ako je ona po konceptu ovako kako Jovanović i SDS zamišlja. Ja pogotovo nemam razlog jer ja ništa ne potražujem. Meni je svejedno ko će formirati vlast. Da pravite državu predmetom na kojem sjedite, ne možete je napraviti da je Nikoli Špiriću najgore u njoj. Ali se ona ne pravi radi Nikole Špirića i vas Jovanovića. Radi se radi onih smrtnika koji su već

danas gladni. Radi njih se država pravi i uteže i zato je dobro i zato je dobro da ima opozicija. Nemoj biti nervozan tebi je lijepo, znam da nije ovo prijatno slušati, jer ste pričali ljudima druge priče. Znam da će mnogi morati napustiti Bosnu i Hercegovinu i Republiku Srpsku radi vaše nove priče i to znam.

Nemojte se ljutiti što pomenem predsjednika, on je i moj predsjednik. Ja sam legalista, ali mogu da kažem šta mi se ne dopada kod mog predsjednika, izuzev ako niste zaljubljeni pa se ne mislite zabavljati sa predsjednicima.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro, dajte molim vas. Gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle ovo je o kojoj se mora ozbiljno razgovarati, ja mislim da se ovako ne može govoriti o ekspezeu ni o onom o čemu pričate.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Isteklo je vrijeme.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Samo malo, molim vas. Nemojte nervoze. Šta je ovo? Pa imate većinu sve ćete izabrati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa zar vi mislite da sam ja nervozan. Bože sačuvaj. Ali ja samo kažem Poslovnik je rekao koliko se može govoriti.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne, molim vas. Ko gubi ima pravo, ko gubi ima pravo da se ljuti. Ja vas molim ne smije koncept biti zasnovan na tome. Ne smije niko ko hoće da bude nova vlast da je bazira na greškama prethodne, nego da čini da tih grešaka nema.

Budemo li mi pričali građanima u Bosni i Hercegovini kako su i oni pre nas griješili, teško njima. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Ja se zahvaljujem gospodine Špiriću. Dakle nema nikakve nervoze, nego ja moram gledati na Poslovnik, jer moram vas upozoriti. Vi ste imali vrijeme 30 sekundi, minutu i tako jel, to je. Ja moram reagirati naravno, jer imaju i drugi ljudi šta da kažu ovdje, poslanici.

Dakle više nema ovih replika. Čekajte malo, stanite. Diskusija. Idemo sa diskusijom. Nastavljamo. Na što krivi navod? Na Špirićevo izlaganje jel. Pa kažite mi našto je krivi navod? Čekajte malo, da bi vam mogao dati riječ. Molim. Pa vi ste diskutovali gospodine. Imali ste već i repliku i diskusiju. Kažite mi našto je krivi navod pa ću vam dati riječ. Imate 30 sekundi za krivi navod. Evo izvolite. Molim vas lijepo.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Krivi navod kada je u pitanju znači poslanik Jovanović u političkom smislu kada se poziva na volju naroda i da su nacionalne stranke jel dobile tu vlast itd. Slažem se sa onim međunarodna zajednica, kancelarije, to ne treba mi možemo samo da uzmemo sudbinu u svoje ruke, ali ako ste vi kao nacionalne stranke na osnovu svog programa jasno rekli da ne možete ići zajedno i dobili ste podršku u narodu i SDS i HDZ i SDA. E sada ste se zajedno spojili. Da li imate saglasnost naroda na koga vi pozivate? Da li ste vi kao rukovodstvo ustvari prevarili narod? E to je krivi navod.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas lijepo. Diskusiju ima sada gospodin Čeman konačno. Neka se pripremi gospodin Paravac.

MIRSAD ČEMAN

Dame i gospodo, kolegice i kolege ja sam s pažnjom i saslušao i pročitao, neki ga tako nazivaju tako da gospodin Terzić nije tako ga naveo ga, ekspozice, odnosno pristupno izlaganje imenovanog predsjedavajućeg Vijeća ministara.

Dijelim mišljenje sa onima koji su već bilo to kazali, ili tako osjećaju da se u tezama koje smo mogli čuti i zalaganjima kojima će se spremati nalazi dovoljno širok okvir i dovoljno prihvatljive politike koje bi Bosnu i Hercegovinu u naredne četiri godine, a ovo je, to je dakle mandat na koji se računa trebale učiniti ne samo demokratskom, ne samo nezavisnom suverenom itd. nego i prosperitetnom zemljom za život onih građana koji u njoj žive. U tom smislu također i pitanja koja su se zbog da tako kažem karaktera ovoga uvodnoga izlaganja, odnosno pristupnog izlaganja postavila ili su se mogla ili se mogu postaviti stajala ona ili ne, uistinu ima tu bar u izvedbenom smislu stvari na koje treba dobiti odgovor. Mene zadovoljava već iskazan stav gospodina Terzića da će u programa Ministarskog vijeća odnosno sa timom koji bude predložio ovome domu na potvrdu da ćemo i biti preciznije ne samo upoznati, nego da će nam biti i preciznije ponuđen način kako doći do ovih rješenja.

Zbog toga nije dakle, ne treba biti iznenađenje niti kakva novost, mene lično što se tiče, ja ću podržati prijedlog da gospodin Terzić bude predsjedavajući Vijeća ministara u narednom četverogodišnjem periodu.

Ovu priliku da još iskoristim, obzirom da je rasprava u nekim segmentima, doduše kao što reče gospodin Lagumdžija ne bila izvan zadate teme, odnosno tačke dnevnog reda, ali možda ipak za ovu prigodu da li nepotrebna ili suvišna, ali u svakom slučaju možda nekorisna za ovo danas što radimo, samo dvije tri opaske. Po mom dubokom uvjerenju i na osnovu onoga što i kao građanin ove zemlje i čovjek koji je bio proteklih godina na nekim mjestima kao što je i ovaj dom na kojima se odlučivalo o sudbini građana ove zemlje, dakle po mom dubokom uvjerenju za ovu zemlju i njene građane cijenjena gospodo nisu, mada je politika nekih bila drukčija, ali u principu dakle posmatrano nisu i ne trebaju biti problem nacionalne stranke, nego su bile i ostale problem nacionalno isključive politike. I zato prisjetivši se jedne priče koju vjerovatno svi ste čuli da je prije nego što je eksperiment kao metod naučne spoznaje uveden u ja bih rekao široku upotrebu, a priča kaže da su u skolastičkim raspravama neki umjesto da otvore usta konju i pogledaju koliko ima zuba nadmudrivali se koliko ima, pa

jedva došli do spoznaje koliko, a neki mlađahni reformama spreman čovjek predložio da pogledaju konju usta i utvrdi se koliko ima zuba.

Dakle, ja bih umjesto da vodimo nadskolastičke rasprave o tome šta jeste, a šta nije rješenje za Bosnu i ko jeste, a ko nije kriv i da li nacionalnom ima mjesta ili nema mjesta u Bosni i Hercegovini, predložio da jednostavno pristupimo dakle jednom eksperimentu koji je davno postao metod spoznaje.

Šta hoću naime da kažem. Hoću reći da evo bilo kome od vas prisutnih ili da angažiramo ili angažujemo kako hoćete kompetentno lice ili ustanovu, neka napravi stotinu ili hiljadu i stotinu pitanja o aktuelnim pitanjima unazad šest ili šesnaest godina koja se tiču Bosne i Hercegovine i građana ove države na koja neka izvole odgovoriti ovdje prisutni i pojedinačno poslanici ili stranke koje predstavljaju, pa bismo onda dakle umjesto skolastičkog raspravljanja, ko jeste, a ko nije pretplaćen da bude reforma, reformisan, odnosno reforman, a ko nije, ima li možda ekgzatne podatke ko zaštita zalagao, ko je kako u kojem periodu djelovao, ko se kako i zašto i danas zalaže. Nedavno na jednom skupu na kome je prisustvovao nekolicina od vas prisutnih jedan gospodin iz bijelog svijeta da kažem iz bijelog demokratskog svijeta je rekao slažem se s tim da vrlo često i nazivi stranaka pa i programi varaju. Da ne bi dakle ovdje varali ni nazivi ni programi, dajemo egzatne testove.

Ja očekujem i time završavam gospodine predsjedavajući da će i Ministarsko vijeće, Vijeće ministara koje će nam ponuditi svoj program dakle, a i dnevni red i sadržaj rada ovoga parlamenta ustvari pokazati da uistinu i neka pitanja koja smo i danas ovdje čuli, evo kandidatu za predsjedavajućeg Vijeća nisu samo pitanja za aktuelnu, aktuelnu skupštinsku, odnosno većinu ovdje nego pitanja za sve građane. Dakle, ova pitanja su pitanja za sve, a ne za aktuelnu većinu. Ja se nadam da ćemo mi upravo i tako raditi i djelovati uz pomoć ovih ljudi, odnosno prema njihovim predlozima u interesu svih građana i pozicija i opozicija. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čemanu. Gospodin Paravac, prvi zamjenik predsjedavajućeg. Neka se pripremi gospođa Palavrić.

BORISLAV PARAVAC

Poštovani poslanici, uvaženi gosti, žao mi je što ne mogu govoriti o platformi ili ekspozecu, već moram da dam neki osvrt na neke napade na SDS s obzirom da sam jedan od potpredsjednika SDS-a. Ne mogu prihvatiti plašenje naroda sa nacionalnim strankama, a SDS vidim kao nacionalnu stranku koja u zaštiti nacionalnih interesa to manifestuje kroz zaštitu Republike Srpske. Mi smo to obećali svojim glasačima i obezbjedili smo kroz ove izborne rezultate apsolutnu zaštitu Republike Srpske na tri nivoa.

Obećali smo da ćemo dobiti predsjednika, dobili smo predsjednika Republike Srpske. Stvorili smo većinu u Parlamentu i imamo apsolutnu zaštitu da se Republika Srpska ne uruši iznutra. I mi smo odgovorni najviše za to pored ostalog. Na nivou Bosne i Hercegovine kandidovali smo svog člana Predsjedništva, dobio je najveće povjerenje u srpskom narodu i ima zadatak da štiti interese Republike Srpske na nivou Bosne i Hercegovine zajedno sa nama članovima Parlamenta ovdje.

I na trećem nivou čvrsto smo obećali našim glasačima da ćemo konačno iz srpskog naroda imati ministra inostranih poslova kako bi on svojom diplomatskom aktivnosti zaštitio između ostalog i Republiku Srpsku od nekih neprincipijelnih napada iz vana. Mi smo apsolutnu zaštitu napravili. Prema tome, možemo sada slobodno svu svoju pozitivnu energiju usmjeriti ka reformskim kursevima. I to i hoćemo i to i tražimo. I volio bih da se jednom stavi tačka na to. Nisu rat izazvale nacionalne stranke i svako ko kaže neka se, podsjetiću ga malo na istoriju. Mi se tučemo ovdje od 1875. godine do '92. godine. Nije bilo ni SDS-a tada, nije bilo ni HDZ-a ni SDA. Ako mi je nešto ostalo od marksizma, onda uzrok i razlozi ratova su isključivo ekonomske prirode, a oni su negdje malo dalje, a mi smo uvijek bili instrument.

Uostalom, hajmo, nemoramo spominjati samo '90. i '92. godinu. Hajmo spomenuti i '96. godinu. Isto nacionalne stranke koje su apsolutno pobijedile formirale su vlast i započele su stvaranje nekog novog života na osnovu Dejtonskog sporazuma. I danas ti zakoni funkcionišu. I najmanje je promjena kod tih zakona. Ovi koji su bili poslije nas došli su nekom voljom naroda, nisu imali apsolutnu podršku svog naroda. Evo kako su završili. Prema tome, mislim da treba sportski primiti poraz, prihvatiti konstruktivnu opoziciju ovdje, civilizacijski se ponašati, a ako neće ima i necivilizacijskih metoda. Hvala.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospođa Palavrić. Gospođu Palavrić, gospodin Avdić je izrazio potrebu za replikom. Ja se vama izvinjavam što ste ustali. Evo samo kratko gospodin Avdić, pa onda vi gospođu Palavrić.

SEAD AVDIĆ

Ja se izvinjavam, ali predsjedavajući reagira kada se diskutuje jednostavno o ekspozeu i jednostavno o imenovanju mandataru Vijeća ministara, a dopušta vrlo tolerantno jednostavno usko stranačke partijske govore, pa šta više i krive političke navode i redizanje istorije itd. itd.

Pa zar oni stvarno što sjede u Hagu jednostavno odgovaraju za ekonomske probleme u bivšoj zemlji? Aferim za to.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Avdiću. Gospođa Palavrić. Samo malo, čekajte onda gospođu Palavrić, imamo dakle replika nekoliko na ovo izlaganje. Gospodin Žigić, pa Lagumdžija. Replike.

IZET ŽIGIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući Vijeća ministara, ja bih molio dopredsjedavajućeg da ovdje nas više ne plaši i da ne iznosi prijetnju. Dosta je ovom narodu i prijetnji i građanima i ovoj Bosni i Hercegovini bilo kakvih prijetnji i te prijetnje su nas dovele do katastrofe jedanput. Nemojte ponavljati te greške, jer nema razloga da bilo kome prijetimo, ovo je Parlament gdje se različiti stavovi mogu iznijeti na način kako se iznosi u parlamentima. I zaista molio bih da se međusobno uvažavamo i da na taj način komuniciramo i tražimo rješenja izlaska iz krize Bosne i Hercegovine.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Dobićete vi, samo da Lagumdžija da pa ćete vi dati odgovor na repliku. Molim vas. Tako je po proceduri. Gospodin Lagumdžija, pa onda gospodin Paravac ima potrebu da dà odgovor na replike. Na ovu repliku koja je do sada iskazana.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, gospodo članovi Predsjedništva, cijenjene kolege i kolegice, ne pada mi na pamet da repliciram na sve ono što je gospodin Palavrac rekao. U krajnjem slučaju Poslovník mi ne dozvoljava tako nešto jer 3 minute je suviše malo da bi se ozbiljno repliciralo na sve ovo. Međutim, dužan sam samo jednu malu ilustraciju kao ukupnu repliku da kažem.

Naime, od '96. gospodin Palavrac je rekao da od '96. do ovog vijeća ministara su napravljeni odgovorajući zakoni, usvojeni na ovom parlamentu po kojem se mi dan danas ponašamo i time nam je htio ilustrovati koliko toga je urađeno, a mi smo koji sada još uvijek sjedimo u Vijeću ministara to nasljedili. Ja bih vas zamolio bez ikakvog repliciranja da napravite jednu malu analizu kao novi kolegij pa da nam podjelite za iduću sjednicu Predstavničkog doma koliko zakona je usvojeno od '96. do 2000. u ovom parlamentu i spisak tih zakona i onda napravite isto to za 2000. do danas. Ja mislim da ćete biti šokirani ako živite u iluziji da od '96. do 2000. je napravljen neki ogromni broj zakona po kojim mi živimo. Ako još uvedemo u to igru i institucije i jačanje institucija u koje se sad svi zaklinjemo, pa i u čemu mi podržavamo mandatara u njegovim nastojanjima da se jačaju institucije, onda ćete doći do šakantnih zaključaka.

Tako da bih vas molio gospodine predsjedavajući da za sljedeći put napravite jednu da budemo informisani kao članovi Parlamenta. I zakon po kojem mi živimo je Zakon o državljanstvu BiH koji je nametnut u tom periodu od '96. do 2000. godine i koji mi pokušavamo da promjenimo danas u jednoj njegovoj apsolutno diskriminirajućoj odredbi koja vuće korijen u Dejtonskom sporazumu na jedan potpuno diskriminirajući način u kojem se svi pravdaju da to nisu tamo ugradili u Dejtonu, a dobro je poznato nažalost ko je uradio.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Lagumdžija. Samo momentar, polako, jesu to sve replike. Sve replike na izlaganje gospodina Paravca. Onda se gospodin Blagojević prvi javio.

Gospodin Blagojević Mirko, nakon toga gospodin Gligorić, nakon toga gospodin Kragulj. Kratke replike molim vas.

MIRKO BLAGOJEVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, ja bih se osvrnuo na ovu prijetnju gospodina Paravca. Neke kolege poslanici su ga pogrešno protumačili, pa su reagovali. Nije on prijetio poslanicima iz reda bošnjačkog naroda, već je baš doslovce pokušao da zaprijeti poslanicima iz reda srpskog naroda. Doduše mi srpski radikali smo oguglali na te prijetnje, mi smo to doživljavali, linčovanje, šikaniranje, proganjanje od strane SDS-a tokom cijelog rata od '92. do '96. i on nas ne može uplašiti, pogotovo mene kada se zna šta sam u za njih učinio

'98. godine kada su bili po šumama i gorama rastjerani. Da sam ja kao predsjednik Komisije za kontrolu MUP-a tada sve čelnike SDS okupio i izrazio protest kao predstavnik te komisije i izveo ih iz šuma gdje su bili sakriveni. Toliko. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vidite, ja zahtjevam dakle od vas da vodimo raspravu u okviru onoga šta je tema. Ja ću dopustiti dakle. Molim vas lijepo, jeste po Poslovniku gospodine Jusufoviću, molim vas lijepo, dobićete vi riječ, ako budete tražili.

Ali molim vas dakle, vrlo kratko replika gospodin Paravac odgovor, da idemo dalje na suštinu stvari molim vas.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Dame i gospodo smatram ovo vrlo važnim zato što se u ovom parlamentu jednostavno zaprijetilo poslanicima i smatram da to treba reagovati, jer smatram da am u svojoj diskusiji kada sam govorio o koalicionom odnosu koje u strukturi u toj vlasti i stavio svoje primjedbe smatrajući da to ne treba, da to nije prirodno i da neće to nas odvesti u budućnost rečeno je da poslanici koji su, jel tako se ponašali ustvari dobili su kritiku i prijetnju.

Prošli puta kada je poslanik Lolić govorio ovdje i podržavao neku bezazlenu tačku dnevnog reda iz SDS-a su izašli i rekli kako on misli da se vrati u Banja Luku. Sada imamo situaciju druge vrste pa kada principijelno i kao poslanik, jer imate pravo u ovom parlamentu i zaštićeni ste imunitetom da kažete što želite. Isto tako upućuje se sada na drugi način prijetnja, jer neko ne voli nešto da čuje ako je to istina.

I ja zbog toga u ime svih poslanika tražim da se gospodin Paravac izvine poslanicima za nesmotrenost koju je izjavio.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas gospodin Kragulj, jel ostajete pa da zaključimo. Da krenemo sa diskusijom. Nastavimo zapravo.

NIKOLA KRAGULJ

Poštovano predsjedništvo, poštovani kolege poslanici, mislim ovdje je ispoljena jedna nervoza na taj način što se spominju civilizacijske i necivilizacijske forme djelovanja u Parlamentu. Mislim da bi se gospodin Paravac, ne znam našto je mislio, a u svakom slučaju bi trebao bar objasniti i izviniti se ovom parlamentu jer mislim da ne treba nikome ovdje prijetiti. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Paravac, odgovor na replike, pa onda gospođa Palavrić.

BORISLAV PARAVAC

Ja ne znam u čemu je ta prijetnja. Ovdje čovjek ako se brani onda prijeti. Jel kada brani interese svoje stranke i svoje stavove, onda prijeti. Ja sam rekao samo da ne

dozvoljavam niko da plaši narod nacionalnom SDS da će biti rata i da je SDS uzrok ratu. I molim vas lijepo i gospodinu Avdiću, nije Sparta napala Troju radi lijepo Jelene, nego zato što je ona preuzela kontrolu na Egejskom moru. Niti je napala Srbiju zato što je Gavrilo ubio Ferdinanda. Već zato što treba ići na istok.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Gospođa Seada Palavrić ima riječ. Molim vas, molim vas za pažnju. Molim vas za pažnju. Neka se pripremi gospodin Žigić diskusija.

SEADA PARAVLIĆ

Poštovane kolege i kolegice ja zaista od početka ove rasprave pokušavam sebe obuzdati i da ne repliciram i da ne reagiram i da zaista učinim sve što mogu da rasprava o ovome pitanju teče kako treba i da radimo ono zbog čega jesmo tu.

Međutim, ja moram nas podsjetiti, izgleda da nam je to neophodno da mi ovdje nismo zato da bismo preispitali karakter rata od '91. do '95. godine. Naša zadaća je ono što su lideri naših stranaka potpisali kroz Dejtonski sporazum. Dakle da gradimo državu Bosnu i Hercegovinu. Nismo ovdje ni da bismo vodili predizbornu kampanju. Nismo zaista zato. Izbori su završeni, građani i narodi su rekli svoje. I svako od nas ima onoliko povjerenja građana i naroda koliko smo ga dobili.

Pojedine tzv. umjerene stranke pokušavaju situaciju iz Republike Srpske prenjeti u ovaj zastupnički dom. Ja nekada imam dojam da zaista tim umjerenim strankama nije cilj da ovaj parlament radi i da poštuju onu izjavu, svečanu izjavu koju je dao, nego je cilj da se opstruira svaki mogući rad ovoga doma. Nije bitno koja je tačka dnevnog reda na redu. Uopće. Danas je to mandatar, prošli put je bilo nešto drugo, idući put će biti nešto treće. I nekada stvarno imam dojam da je razrađen scenario za svaku varijantu. I to je ono što ne mogu prihvatiti kao član državnog parlamenta u čemu ne mogu učestvovati. Ima li granica? Ima li granica tim opstrukcijama? Pri tome istina stalno se optužuje. Ja primjećujem optužuje članovi ovoga doma iz reda SDS da su za Bosnu i Hercegovinu. Pa ovo je dom Bosne i Hercegovine. Mi smo na izbore izašli na listama za Bosnu i Hercegovinu. Ako smo htjeli biti na nekom drugom nivou onda smo trebali ići na taj nivo. Ali ovdje smo svi članovi Doma Parlamenta Bosne i Hercegovine.

I kada je riječ o Alijansi koju narod nije izabrao prije dvije godine, građani su imali priliku iskusiti i njene recepte u protekle dvije godine i vidimo gdje jesmo. Meni je žao da pojedini članovi ovoga doma iz Alijanse kažu kako su iznenađeni retorikom mandatar iz SDA koji kaže - Bosna i Hercegovina građani, a ne narodi, ne nacionalno itd. Žao mi je što ne prate očigledno političku scenu i neću govoriti o prošlosti, ni tada nedam reći nikada da je SDA bila nacionalistička, borila se za nacionalne interese, ali zanemarili su ili su predvidjeli da je SDA izričito imala, imala je 3. kongres i izričito rekla da je stranka političkog centra. Nemojmo to zanemarivati. Ja ne mogu biti nacionalista zato što neko tvrdi da ja jesam nacionalista. Valjda sam ja ono što jesam i red bi bio da nas gledate kao ljude.

I na kraju mislim da bi se zaista mnogi u ovome domu morali upitati najdobronamjernije ovo kažem – da li smo mi državljani Bosne i Hercegovine ili neke od susjednih zemalja? Da li smo članovi Parlamenta Bosne i Hercegovine ili parlamenta neke druge zemlje? Upitajmo se. Raščistimo to sa sobom da bismo mogli raditi u ovome

parlamentu. I stoga vas molim da zaista, pogotovo kažem s pravom tzv. umjerene, jer nedaj bože ako su to stvarno umjerene onda teško meni i teško ovome narodu. Dokažite da ste umjereni, da ste veći reformisti od ljudi iz SDA i da su vam Bosna i Hercegovina i njeni građani na vrhu interesa pod broj jedan.

Ja znam da su pojedinci nezadovoljni što se i bez njihovih glasova mandatar Vijeća ministara može potvrditi. I ja sam bivala nezadovoljna, ne kažem ko izgubi ima pravo da se ljuti. Međutim nije način da svoje nezadovoljstvo iskazujemo time što ćemo 5 sati opstruirati, odugvlačiti, pričati o onome što nije tema dnevnog reda, a ne o onome što jeste. Ja sam sve učinila da ne izazovem replike. Međutim, dajmo ljudi, imajmo u vidu činjenicu da je pred nama nastupni govor mandatar Vijeća ministara koji je zaista dobra osnova za rad Vijeća ministara i koji će kao što je mandatar sam rekao biti dograđen kroz ekspozice onim što namjeravaju uraditi ministri iz sva tri konstitutivna naroda. To je čovjek rekao na samom početku.

Dakle, pozivam vas, molim vas dajmo uozbiljimo svoj rad i nemojmo onu lažnu brigu, kada kažemo građani nisu dobili ni jedan zakon, skupo je jedno zasjedanje, nemojmo tu lažnu brigu iskazivati na način da ništa ne uradimo. Hajdemo odlučivati o potvrđivanju mandatar za Vijeće ministara. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Milorad Živković, pa onda gospodin Lagumdžija, replike na izlaganje gospođe Palavrić. Je li? A neka se pripremi poslije replika gospodin Žigić ukoliko gospođa Palavrić ne bude imala odgovore na repliku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženo predsjedništvo, dame i gospodo, hoću svom uvaženom gospodinu Lagumdžiji, jer nekoliko je bilo i krivih navoda prvo da kažem, ali sačekao sam da toga se nakupi, da mu se zahvalim na upozorenju da je i SNSD između ostalog stranka sa građanskom opcijom i da je za mene između ostalog ...dobrih ljudi koji su Bošnjaci i Hrvati, ali jednostavno ponese rasprava gdje očigledno nacionalne stranke izigravaju umjerene stranke, pa onda ove umjerene, a mi jesmo umjerene i tu dolazi do toga da gospođi Palavrić kažem da je krivi navod. Pri čemu te umjerene stranke nisu došli da opstruišu rad ovoga parlamenta. Ako je rasprava o mandataru, odnosno prijedlogu mandatar za vas ovdje to za nas iz umjerenih stranaka to nije i mi ćemo i dalje ovu raspravu da vršimo i ne smatramo da opstruišemo rad ovog parlamenta. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodin Lagumdžija. Replika. Žigić i Bešlagić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Uvaženi članovi predsjedništva, gospodine predsjedavajući, meni je zaista žao što ovaj danas, ja zaista mislim svečanu sjednicu Parlamenta tako treba da je vodimo, što ona kreće ovim tokom, ali dužan sam, ne bi reagovao na to što ovdje umjerene stranke iz Republike Srpske napadaju SDS, onda ga SDA brani, to mi nije namjera da o tome govorim. To sve ostaje zapisano i svak će dati svoj sud o tome.

Međutim, vi gospođo Palavrić ste pobjedili, to uopšte nije sporno. Mi se ne ljutimo, na protiv, mi ćemo raditi odgovorno i čuvati dignitet ovog parlamenta. Ali sam dužan ovo da kažem na vašu tvrdnju da Alijansu narod nije izabrao prije dvije godine. To je jedna najblaže rečeno neukusna konstatacija. Alijansa je imala 23 poslanika, vi ste sa svojim partnerima koje sada branite imali 19. Narod je tako izabrao. Dakle narod je izabrao što je izabrao prije dvije godine i Alijansa je formirala vlast. Vrijeme će dati sud o njoj. Narod je dao svoj sud na ovim izborima i vi ste pobjedili.

Onda ja vas pitam da li je narod znao da će glasajući za vas za SDA ustvari glasati za pobjedu SDS? Da li je narod znao? Da li ste mu rekli kada ste ga pozvali da pobjedite, da ćete braniti ovdje SDS od drugih stranaka? Ovo isto pitanje mogu postaviti gospodi iz SDS- a koji neću zato da ne bih vukao nepotrebne replike sada ovdje i da ne bih narušavao idilu koja na matematskom nivou postoji, a na logičkom nivou neka nas bog sačuva od te idile. Ovaj parlament u svojoj moći nadam se da će biti dovoljno snažan da to učini. Sa svoje strane ja ću učiniti sve da nam i bog pomogne tako što ćemo nas gledati kako pomažemo sami sebi, pa će nam valjda izaći u susret. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospođa Palavrić, odgovor na replike. Ne može više. Ne može. Ne može.

SEADA PALAVRIĆ

Ja samo moram ispraviti navod koji je gospodin Lagumdžija iskrivio. Ja sam sasvim jasno rekla da sam razočarana što stranka koja se smatra umjerenom to je SNSD optužuje ovdje članove SDS-a koji smatra ne umjerenim, ne reformskim, ne bosanskim za gradnju Bosne i Hercegovine. Ja sam time šokirana i žao mi je što se opstruira rad ovoga doma, jer meni nije do sjedenja uzalud, do uzaludnog sjedenja. Gospodin Živković je sasvim u pravu kada kaže da rasprava nije opstrukcija. Ali ima scenario za svaku varijantu. Postoji i to je moj odgovor. Dakle, molim gospodina Lagumdžiju da ne iskreće moje riječi. Ima stenogram.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodin Žigić se javio za riječ. Izvolite gospodine Žigić. Na što replika. Moram, da bi vam dao riječ, vi replicirate na svaku diskusiju. Kažite mi na što replicirate. Na koga imate repliku. Kažite mi na što replicirate?

Ja molim dame i gospodo poslanici, svi vi koji imate namjeru, ako ima dakle takvih ovdje, a ja dakle vidim da takvih ima, da od ove sjednice koja treba da bude svečani čin napravite nešto drugo, ja vas pozivam da to ne činite. Mi danas radimo vrlo odgovoran posao za ovu državu.

Molim. Ne, ne, ne gospodine Gligoriću, ne. Ja sam pokazao da imam. Gospodine Gligoriću, ja sam ovdje jedan od 42 poslanika. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Vrlo važno pitanje dame i gospodo jeste kada je ovdje pomenuto, kada je gospođa pomenula Suada znači karakter rata. I sjećam se u prošlom sazivu kada su iz SDA govorili da je izvršena agresija na Bosnu i Hercegovinu, onda su iz SDS izlazili i govorili da to nije. S obzirom da je stalno to bio predmet mnogih rasprava u Parlamentu, ja danas želim da kažem

da je SDS u ovom koalicionom odnosu uspjela, da znači te zahtjeve da je agresija izvršena na Bosnu i Hercegovinu od strane SDA u ovom parlamentu da je uspjela i da je na taj način takvu jednu težnju i takvu jednu stalnu u Parlamentu jednu opasnu pojavu koja je mogla da se ispolitizira i dovede do usijanja uspjela da zajedno sa SDA dogovori partnerski i da se to više u Parlamentu ne govori, nego da je to bio građanski rat. Mene to zaista umiruje i ja se zahvaljujem na tome.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, molim vas, samo malo. Molim vas. Moramo dakle voditi, gospodin Blagojević. Šta imate vi? Repliku jel. Izvolite gospodine Blagojeviću.

Neka se pripremi gospodin Žigić za diskusiju.

MIRKO BLAGOJEVIĆ

Gospodo poslanici ja bih kratko replicirao gospodinu predsjedavajući što uporno ovdje pokušava da optuži evo već naziruću opoziciju za opstrukciju. Međutim tok današnje sjednice ničim ne ukazuje da smo mi na bilo koji način pokušali da opstruišemo rad ove sjednice i tek kada se izabere predsjedavajući i Savjet ministara, tek tada ćete vidjeti pravu ulogu opozicije i opstrukciju rada ovoga parlamenta i naravno rada pozicije. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Blagojeviću. Nikoga ja nisam pojedinačno prozvao. Ja samo vas pozivam da svi zajedno shvatimo trenutak u kojem se nalazimo i čin kojem treba da pristupimo. Dakle to je smisao onoga, a valjda će se složiti svi samnom da je ovdje bilo i bespotrebnih diskusija i besotrebnih replika. To je moje mišljenje. Ja na to imam pravo.

Gospodin Žigić se javio za riječ. Neka se pripremi gospodin Bešliagić. Diskusije. I gospodin Potočnik, nakon gospodina Bešliagića. Diskusija.

IZET ŽIGIĆ

Dame i gospodo, ja ću pokušati biti kratak i pokušaću da kažem par rečenica koje nadam se neće izazvati replike. Za danas je zaista bilo puno replika.

Prvo bih čestitao gospodinu Terziću na hrabrosti i nadam se i da će biti dovoljno odgovornosti. Lično ga poznavajući mislim da radi se o odgovornom čovjeku, čovjeku koji zna šta ga čeka. Tim prije što postoje po meni dvije odgovornosti. To je odgovornost naspram već započetih procesa i onoga što je urađeno ove dvije godine i u ovom parlamentu, a i u Vijeću ministara. Ja bih na neki način želio da iskažem i poštovanje spram onoga što je do sada rađeno u Vijeću ministara i kako je Vijeće ministara funkcioniralo i sigurno da je puno toga protekle dvije godine, protekle posebno dvije godine urađeno, a da je rađeno najbolje govori da pred nama je 20-ak i više zakona koje upravo ovaj predstavnički dom nije verificirao, nije odobrio.

Hoću da govorim i o odgovornost. Ovdje bih zamjerio možda u ovom pristupnom izlaganju svako treba razdjeliti ili podijeliti ovo što ovih 9 tačaka, ili 9 odgovornosti, kako je ovdje navedeno da dio odgovornosti ili glavne odgovornosti stoji upravo pred ovim domom ili Parlamentom Bosne i Hercegovine. Koliko ćemo biti spremni da učestvuje ono što se zove reforma, ono što se zove da namećemo reforme, da kreiramo te reforme itd. Sigurno da 20-ak

i više zakona o kojima govorim, koji stoje kod nas u ovom domu nisu ohrabrenje za novo vijeće ministara, bez obzira koji bio sastav. Personalni, govorim o personalnom sastavu. Ali ja se nadam da ćemo ovaj svoj dio odgovornosti preuzeti i pomoći, ne Vijeću ministara, Vijeće ministara će biti i prolaziti, ljudi će se mjenjati, mjenjaće se stolice, ali ćemo preuzeti svoj dio odgovornosti i jednostavno učiniti da ono što je potrebno Bosni i Hercegovini, to je optimizam i nada da može biti bolje, biti vraćeno narednih godinu, dvije. Jer ovdje je mandatar Vijeća ministara dobro kazao da nas čeka malo duži put do onog pravog optimizma i boljih dana u Bosni i Hercegovini.

Ali bih istovremeno molio kada budemo raspravljali o programu rada koji će biti program ovog parlamenta, odnosno ovoga doma, program rada Vijeća ministara da taj neophodni optimizam potkrijepi konkretnim potezima koji će ta, koje će novo vijeće ministara činiti kako bi nam svima bilo bolje. Ne bih mogao je ovaj ekspozé, ili ovaj pristupno izlaganje biti na 20-30 strana. Ne cijenim to naspram broja strana, već naspram opredjeljenja koji je ovdje jasno formulisan u ovih 9 tačaka. To je opredjeljenje koje oko kojeg smo se dugo vremena opredjeljivali ili oko čega smo raspravljali. Mislim da postoji jedan koncesus oko ovih 9 tačaka. Ovdje je 9 tačaka, sigurno da ima još mnogo pitanja koja će biti otvorena.

Ja ću biti od onih ljudi koji će podržavajući gospodina Terzića za ovu funkciju, za ovu odgovornu dužnost raspravljati više o šestomjesečnom i godišnjem izvještaju koji će podnijeti i on i Vijeće ministara. I mislim da će to biti najbolji parametar da li smo uspjeli ili da li ćemo uspjeti ili nismo uspjeli nakon 6 mjeseci. Ja znam neko će kazati da je Bosni puno eksperimenata, da eksperimenti su koštali itd., o Bosni i Hercegovini govorim. Ali, ja vjerujem da će biti dovoljno snage u Vijeću ministara i odgovornosti da zajedno snama kreiramo nešto što se zove bolje za sve nas u Bosni i Hercegovini. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Žigiću. Gospodin Bešlagić i na kraju iza gospodina Bešlagića gospodin Potočnik i ja nemam više prijavljenih za diskusiju. Gospodin Moranjkić se javlja i gospodin Moranjkić. Izvolite gospodine.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovano predsjedništvo, poštovani gospodine Terzić, dozvolite da svoju diskusiju podijelim u dva dijela. Polazim od toga da kao članovi Parlamenta nismo morali poznavati gospodina Terzića. I zato smatram da moratevita dati detaljnije. Jer samo iz nekih podataka mogla bi se postaviti pitanja jeste li građani Bosne i Hercegovine? Znao. Mislim, Adnan Terzić rođen u Zagrebu Republika Hrvatska i to je sav podatak i s druge strane, malo još potkrepiti određenim stvarima gdje ste bili. Govorim zbog toga da jednostavno, ne sumnjajući u vas. Razlog moje nesumnje je u tome što ste vi geometar kao što je bio i moj otac, a svom ocu sam duboko vjerovao, jer znam da pantljika nikada nije mogla da omane. Znao. I to je stvar koju ja cijenim i mislim da u tom smislu. Ja bih vas zamolio za jedankako bi mogli da upravo imamo uviđaj oko toga.

Druga stvar koju bi predložio i koja je vrlo jasna i glasna. Danas vi niste podnijeli ekspozé rada ministarskog vijeća niti ministara i rekli ste da ćete to uraditi onog momenta kada budete imali ministarsko vijeće. Prema svemu onome što znamo vi ćete dobiti pakete. Ja bih volio kada otvorite paket sa imenima ljudi, da upravo uvažavajući sve ovo, pa čak i riječi gospodina Paravca, date jedan predlog na kojima ćemo mi kao poslanici ovog parlamenta

moći da se izrazimo uz jednu napomenu i molbu da dokument, posao i pravdu uzmete kao element koji će se obraditi možda i detaljnije, jer on nas vodi upravo ka rješavanju svih ovih problema koji ste uzeli. I drugo post prijemni uslovi Vijeća Evrope kao elementi koji nam diktiraju da mi kao parlamentarci koji je ovaj parlament usvojio ili dopunimo, ili jednostavno uzmemo u obavezu prema onome što u tom dokumentu piše.

I još jednom želeći vam sreću u vašem daljem radu, želim da naglasim da današnje diskusije, rasprave su po meni imale za cilj da upravo vaš ekspoze kada budete davali ga kroz program Vijeća ministara i predstavljanje Vijeća ministara, rekao sam uvažavajući i ono što je gospodin Paravac rekao imate u vidu i da nam pojasnite i date odgovore na sva skoro pitanja koja su ovdje bila potrebna. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Bešlagiću. Gospodin Mladen Potočnik i na kraju neka se pripremi gospodin Moranjkić.

MLADEN POTOČNIK

Gospodine predsjedavajući, kolege zastupnici i poštovani gosti. Narodi Bosne i Hercegovine su direktno izabrali zakonodavnu vlast i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Narodi Bosne i Hercegovine su svojim skromnim izlaskom na izbore pokazali nepovjerenje prema sadašnjoj politici. Zbog toga vas molim da ne budemo sudionici krivičnog djela prema narodima Bosne i Hercegovine, jer oni to nisu zaslužili. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam lijepa. Gospodin Moranjkić.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege poslanici, dame i gospodo, slušajući ovaj sijaset govora i prije i bolje rečeno nadgovoravanja, pa čak i krivih istorijskih navoda i prijetnji, što je mahom mimo okvira tačke dnevnog reda i besjede uvodne i uvodnog govora gospodina Terzića, smatram da se neke stvari plasiraju zlonamjerno. Stojim na određenom stanovištu izrečenom od strane nekih govornika do sada, jer je većina i mimo Poslovnika rada ovog parlamenta i mimo logike o okviru koji je u dnevnom redu.

Zato predlažem da se ne izlazi iz okvira, a vidim da je već privedeno ovom kraju. Da je bogdom tako bilo na početku, ne bi potrošili dan u ovakvim besjedama, da se, ako smo dobronamjerni, a trebali bi da budemo svi koji sjedimo u ovim klupama dobronamjerni svoja mišljenja i prijedloge šta i kako treba da radi mandatar i Vlada na čijem će čelu on biti, da to vremenski determinišemo i damo u zadaću da pismeno damo svoja mišljenja i prijedloge koji će biti vodilja u okviru njegovog praktično programa rada i ekspozea koji bi on trebao naknado da prezentira ovom cijenjenom domu.

I molim da se ovaj visoki dom ne pretvori u već viđeni scenario u početnim njegovim vremenskom nekom terminu, jer ovaj parlament bi trebao da posluži da ovu državu dovedemo u poziciju u koju se zaključujemo da ćemo je dovesti.

Molim predsjedavajućeg da ovo privrede kraju i da na glasanje tačku, a dozvolite mi da sada iza ove govornice čestitam gospodinu Terziću na hrabrosti, pogotovo ako je znao, a danas već i vidio u kakvom će konglomeratu raditi i kako će praktično sprovoditi svoju zadaću. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Moranjkiću. Na ovaj način mi smo završili raspravu o ovoj tački dnevnog reda.

Ja pozivam Sekretarijat Parlametarne skupštine da obavjesti poslanike da uđu u salu. Moramo identificirati dakle stanje kvoruma i praktično identificirati glasanje svakog poslanika. Molim da uđu poslanici u salu. Približavamo se činu glasanja.

Zaključujem raspravu. Još jedino gospodin Terzić ima potrebu da se obrati. Izvolite gospodine Terziću.

ADNAN TERZIĆ

U uvodnom izlaganju sam rekao da smatram ovaj dom uvaženim i da članove ovog doma uvažavam, pa zbog toga izlazim iako sigurno imam potrebnu parlamentarnu većinu da se moje imenovanje potvrdi, da kažem da sam uglavnom dosadašnje diskusije shvatio kao dobronamjieran put kojim trebam da idem i ja sam i buduće vijeće ministara.

Žao mi je da je neko uzeo sebi, hajde da kažem i za pravo da nešto što sam napisao i precizno definisao kako se zove i dao mu ime i prezime pretvara u nešto što u ovom momentu želi, a to je vjerovatno potreba da ima se neki ekspozé. Sigurno da posao i pravda gospodo je nešto što je opredjeljenje moje i opredjeljenje budućeg vijeća ministara. I sve ove diskusije koje ste danas imali ja ću uzeti stenogram i oni će svoj odgovor naći u ovom mom ekspozéu kada budem predlagao sastav Vijeća ministara.

Za ove neke sumnje oko struke, ipak mislim da je krivo najviše današnje Oslobođenje sa onom karikaturom tako da ne bi želio da se ona karikatura bukvalno shvati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Terziću.

Molim vas lijepo. Molim stručne službe da utvrde stanje kvoruma. 38 poslanika. Molim vas kažite mi ko nedostaje od poslanika na sjednici. Kunić, Hadžiahmetović, Zorić i Križanović. Dobro, u redu.

Molim vas prelazimo na izjašnjavanje. Prema Poslovniku dakle mi se sada izjašnjavamo o tome o potvrđivanju Odluke Predsjedništva Bosne i Hercegovine o imenovanju mandatarata za sastav Vijeća ministara.

Ja molim poslanike da se dizanjem kartona “za” izjasne ko je za potvrđivanje odluke.

Ko je za?

Samo dignite jasno ove kartone da se to vidi da možemo da identificiramo. Hvala vam. Hvala ovima koji su za.

Da vidimo ko je protiv?

Pitam poslanike ko je protiv ove odluke? Molim vas. Hvala vam.

Pitam poslanike ko je uzdržan?

Molim vas. Objavljujem rezultate glasanja. Ukupno je prisutno 38 poslanika u sali. 26 poslanika je glasalo za, 8 poslanika je glasalo protiv, 4 su suzdržana poslanika.

Prelazimo na entitesko izjašnjavanje.

Pitam poslanike iz Federacije ko je za potvrđivanje ove odluke? Molim vas dignite kartone ko je za. Gospodine Jahiću. Izvinjavam se. Nedate se zbuniti nikako jel. Hvala vam.

Iz Federacije ko je protiv? Pardon, izvinjavam se samo pitamo za. Nema dalje, pitanja ne idu.

Dakle, pitam iz Republike Srpske ko je za?

Konstatujem da je po entitetima glasanje sljedeće. Iz Federacije Bosne i Hercegovine glasalo je za 18. Iz Republike Srpske za je glasalo 8.

Ja konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine potvrdio Odluku Predsjedništva Bosne i Hercegovine o imenovanju gospodina Adnana Terzića za predsjedavajućeg Vijeća ministara.

Ja vas pozivam da ustanete, a gospodina Terzića da dà svečanu izjavu.

Izjavljujem da ću savjesno vršiti dužnosti koje su mi povjerene.

ADNAN TERZIĆ

Izjavljujem da ću savjesno vršiti dužnosti koje su mi povjerene.

ŠEFIK DAŽAFEROVIĆ

Poštovati Ustav Bosne i Hercegovine.

ADNAN TERZIĆ

Poštovati Ustav Bosne i Hercegovine.

ŠEFIK DAŽAFEROVIĆ

U potpunosti provoditi Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini.

ADNAN TERZIĆ

U potpunosti provoditi Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini.

ŠEFIK DAŽAFEROVIĆ

Štititi i unapređivati ljudska prava i osnovne slobode.

ADNAN TERZIĆ

Štititi i unapređivati ljudska prava i osnovne slobode.

ŠEFIK DAŽAFEROVIĆ

Zaštiti interese i jednakost svih naroda i građana.

ADNAN TERZIĆ

Te štiti interese i jednakost svih naroda i građana.

Gospodine Terziću u ime Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine i u svoje lično ime primite moje čestitke na izboru za predsjedavajućeg Vijeća ministara.

Dame i gospodo poslanici ja predlažem da mi nastavimo sa radom. Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Ad. 2. Zahtjev Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za razmatranje Prijedloga zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme, po članu 105. Poslovnika doma.

Zahtjev Vijeća ministara i Prijedlog zakona dobili ste na prošloj sjednici Doma.

Otvaram raspravu. Da li neko želi da govori? Ako nema prijavljenih diskutanata. Gospodin Hasan Muratović traži riječ. Izvolite gospodine Muratoviću.

HASAN MURATOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovani kolegice i kolege, ja bih želio prvo da kažem nekoliko generalnih stvari o ovom zakonu.

Prvo složiti ćete se svi da je izvoz za ovu zemlju jedno od ključnih pitanja oporavka njegove ekonomije. Drugo, da su proizvođači koji se tretiraju ovim zakonom skoro isključivo izvoznici. Zbog nedostatka sredstava u ministarstvima odbrane vrlo mali dio njihove proizvodnje se plasira u zemlji. Dakle, oni izvoze u nekim slučajevima 80-90, a neki u ovoj godini i 100% svoju proizvodnju.

Drugo, što je generalno jeste da ovaj zakon potpuno odstupa od nekih osnovnih načela zakonodavstva, pisanja zakona. Dakle, Zakonom se definiše šta je dozvoljeno, a šta nije dozvoljeno. A ovdje se želi sudjelovati u procesu kontrole onoga šta nije dozvoljeno i šta jeste, prije nego onaj na koga se to odnosi pokaže bilo kakav rezultat u djelovanju. E sad idući od člana do člana prije nego što na to pređem ja želim da vam kažem da su me nazvala tri proizvođača na koji se ovaj zakon odnosi i rekli, ako se taj zakon donese kako je napisan, mi moramo zatvoriti poduzeće. Mi po tom zakonu nemamo šta raditi. Vidite sada konkretno, prvo traži se da Ministarstvo vanjskih poslova da suglasnost, odnosno dozvolu za uvoz, izvoz tranzit i posredovanja prometa ...voznom opremom itd. Tu ne piše da li generalno da da ili da za svaki ugovor da. Ali vidi se iz Zakona da je to za svaki ugovor. Tako sam ja Zakon shvatio.

Šta to znači? To znači ako jedan proizvođač sklopi sada ugovor da izveze u Njemačku pištoljsku municiju, proći će to svu ovu proceduru, pojavi se iz Njemačke opet neko kroz mjesec dana, on opet sklopi ugovor, opet cijela procedura itd. To je jednostavno, vjerujte mi nemoguće u praksi raditi. Ako ćemo tako raditi neka ministarstvo osnuje poduzeće za izvoz i neka ono o tome brine i neka izvozi itd. neka radi posao umjesto onoga ko proizvodi. Ali ako u Zakonu piše da se ne smije izvoziti u Njemačku, onda nema ništa više nego da na carini ovi ljudi kada naiđe kamion vide da ide u Njemačku, nije dozvoljeno, neda proć kamionu. Dakle Zakon je potpuno krivo postavljen. Potpuno krivo je postavljen.

Drugo, ne piše u kojem roku moramo ministarstvo da to izda. Pa onda da ne navodim detalje. Piše da li je to u vezi s politikom zemlje itd. Ako nije s politikom zemlje, država će reći u ove zemlje se to ne može izvoziti. I to je završeno, sav je zakon ako neko izveze on

odgovara jel tako. Ali neće ni na carini dozvoliti da u te zemlje pređe to. Ako je definirano šta se ne smije, sav je posao završen.

Dalje, predviđa se tri ministarstva da daju saglasnost. Apsurdno vjerujte. Ako uopće treba ovakva vrsta saglasnosti, onda treba taj da se uputi gdje podnosi on zahtjev za saglasnost i nema on više koga tražiti. Ne može on u vladi hodati od jednog do drugog ministarstva i tražiti saglasnosti. Neka ta vlada hoda tamo od ministarstva do ministarstva i traži saglasnosti. On treba na jednom mjestu da preda i na jednom mjestu da to dobije. Ali, vjerujte mi nisam našao nikakav razlog, osim da je to u glavama nekih ljudi da moraju sve to da kontroliraju za svaki ugovor itd. I pazite sad apsurdna, ne mogu da idem od člana do člana, pošto smo umorni. Piše da treba čak da brine ministarstvo o provozu kroz zemlju toga. Pa zamislite dokle to ljudi ide. Da ministarstvo od Konjica do granice obezbijedi prevoz i da čeka ovaj dole. A znam proizvođača koji je neki dan 16 dana bio na granici sa milionom vrijednosti robe koja, nikakvog opravdanja nema tamo da stoji zna se u koju zemlju ide, u zemlju EU itd.

I na kraju mi hoćemo u EU i hoćemo zakone usuglašene sa EU. Neka se kaže u kojoj zemlji u EU ima ovakav zakon. Onaj ko je predlagač neka kaže ovako je u Austriji, ovako je u Češkoj koja ulazi itd. Da vidimo jesmo li mi to jedini na svijetu koji ovako kompliciramo život svojoj izvoznoj industriji. Jednostavno da budem vrlo konstruktivan, to treba vratiti, treba tražiti mišljenje proizvođača da vidimo šta će oni reći. Neka parlamentarna komisija razmotri sa proizvođačima i sa ovim predlagačem šta je njega vodilo da ovako komplicira i da njih tako pocjenjuje kao poslovne ljude i da ih na takav način kontrolira.

Dakle, ja se slažem da je jedna situacija u kojoj moramo biti vrlo obazrivi i vrlo pažljivi oko izvoza ovoga, ali to se propisuje šta je dozvoljeno, šta nije. Ono šta nije dozvoljeno, onaj ne smije raditi, ako bude radio odgovaraće. Ali ne može svaka ovakva stvar vjerujte mi je izvor korupcije. Svako davanje dozvola je izvor korupcije. Zašto da neki službenik tamo, to će se svesti na službenika ili dva da daju čitavoj toj industriji saglasnost da li će oni njima dati ili neće im dati saglasnost. A nemaju ništa ustvari, moraju samo požurivati ih ovi da urade svoj posao. Nema to šta ako većina, ako zapravo uvijek to ide tamo gdje je dozvoljeno, jer taj i ne smije sklapati ugovor s onim skim nije dozvoljeno.

Dakle predlažem da puno ne gubimo vrijeme kao na prvoj tački, da se to vrati, da čujemo šta će reći naša komisija kojoj to pripada parlamentarna, da obavezno konsultira proizvođača, da čujemo njihovo mišljenje i onda da po tome zauzmemo stav. Ali vjerujte kao čovjek koji je radio dugo u privredi, ovo ne bi trebalo nikako da prođe.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Muratoviću. Sljedeći se javio gospodin Blagojević, pa gospodin Moranjkić, pa Jovanović, pa gospodin Duraković. To je redosljed diskusija, pa gospodin Špirić. Ja se izvinjavam Čeman se je javio iza gospodina Blagojević, Čema se javio ja sam pogriješio.

MIRKO BLAGOJEVIĆ

Poštovani predsjedavajući, kolege poslanici, što se tiče SRS mi ćemo podržati ovaj zakon. Mi smo zato da se ovaj zakon donese danas.

Imamo mi isto tako jednu primjedbu. Jedna se odnosi na prilično komplikovanu proceduru dobijanja dozvole i ona bi trebalo da se završi na tome da onaj kome je potrebna dozvola da podnese zahtjev Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine. A da Ministarstvo pribavlja ove saglasnosti koje treba i da, pogotovo saglasnosti ministarstva to se navodi u členu 5. Znači da bi to ministarstvo pribavilo saglasnost Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva civilnih poslova i komunikacija.

Znači ja predlažem da danas usvojimo ovaj zakon, ali u nekom narednom periodu da se samo u ovome členu 5. ovo ispravi. Gospodin Terzić je otišao vjerovatno novi Savjet ministara da predloži samo ispravku toga člana 5. Zahvaljujem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Blagojeviću. Gospodin Ćeman.

MIRSAD ĆEMAN

Kolegice i kolege poslanici, ja djelim poprilično mišljenje sa ovim o čemu je iz onoga ugla koji dakle nije pravno tehničke ili zanatsko pravnog karaktera o čemu je govorio gospodin Muratović. Međutim, smatram zaista da, obzirom da je Zakon predložen po členu 105. da stoje razlozi da se ovaj zakon razmatra po ovoj proceduri i stoga uistinu bilo bi da kažem ne samo korektno nego i izraz razumjevanja od strane ovoga doma da se uvaži napor koji je predlagač ovog zakona učinio dostavljajući nam tekst.

Međutim, smatram također da odredbe zakona ovoga pa i svakog drugog moraju biti nedvosmislene što je moguće jasnije itd. Ovdje međutim ima, očito je nekih formulacija koje mogu izazvati da kažemo i određene nejasnoće. Generalna, principijelna primjedba zaista stoji da je ili komplicirana procedura, ili može biti komplicirana ukoliko se, evo na to je već ukazano zahtjevi za izdavanje dozvola podnose različitim državnim organima iz svoje nadležnosti, prema njihovim nadležnostima, mada racionalnost i efikasnost i u ovoj upravnoj oblasti bi trebala upravo ići onim tragom koji je neko već spomenuo, a to je da se na jednom mjestu podnose zahtjevi ako trebaju takve dozvole i da se onda jednostavno unutar resornom saradnjom i davanjem odgovorajućih podataka, informacija, pa i dozvola to rješava tako.

Ja ću samo ukazati, dakle imaću u vidu te generalne primjedbe, ali i potrebu da se Zakon danas vjerovatno usvoji na dvije-tri stvari. Meni je bar nejasno u členu 2. evo da zanemarimo sve drugo, šta u stavu 4. podrazumjeva ova riječ "obezbjedenje usluge"? Je li riječ o obezbjedenju kao fizičkom u smislu sigurnosti obezbjedenja, ili je riječ o obezbjedenju nekim instrumentima finansijske politike, odnosno finansijskim instrumentima. Ostaje nejasno, može biti i jedno i drugo. Ja pretpostavljam šta je namjera bila predlagača, ali bih ovu stvar trebalo precizirati.

Dalje, mislim da, upravo sam imao namjeru u vezi sa članom 6. reći, to sam zabilježio sebi, ali već je ukazano oko ovih dozvola i zahtjeva različitim ministarstvima, ali obzirom da već smo na putu da dobijemo zakon o ministarstvima i da se u Zakonu o Vijeću ministara govori o ministru za sigurnost pretpostavljam onda da se u členu 6. u tački 2., odnosno u stavu 2. vjerovatno onda u budućnosti ili treba misliti na Ministarstvo sigurnosti ili zaista to ostaje Ministarstvo za civilne poslove, obzirom da je prema dosadašnjoj organizaciji Vijeća ministara to spadalo u nadležnost ove vrste. Meni sad ostaje pomalo nejasno da li bi ovo trebalo prema novom zakonu koji će biti donesen ostati u nadležnosti Ministarstva za civilne poslove. Možda bi se u tom smislu, ako se zaista namjerava ovo staviti u nadležnost

Ministarstva sigurnosti, onda napraviti jednu opisnu formulaciju koja će to podrazumjevati, a ne ovako izričitu koja onda može biti smetnja u primjeni ovoga zakona.

Dalje, na kraju ja sam stigao već pogledati malo i odredbe, doduše koliko sam informiran, sadašnje Vijeće ministara je taj prijedlog zakona povuklo iz procedure. Naime tekst Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine. U jednom od članova, a taj zakon kao opći zakon biće obavezan naravnou svojoj toj oblasti stoji da se mora definirati i krivično djelo i naravno krivična sankcija. U članu 14. dakle, čak pravno tehnički posmatrajući, ili zanatski da tako kažem, moralo bi se izričito kazati da su ponašanja takva i takva, koja se pominju u članu 14. krivično djelo i da onda za takvo krivično djelo sljeduje krivična sankcija takva i takva. Ovdje nema dakle izričite tvrdnje u tom smislu, nego se samo spominje ponašanje koje je takvo. Ili da vrši neko ovaj ili onaj potez koji je suprotan ovom zakonu. Poboľšanje bi teksta bilo ustvari da se izričito dakle i u ovom zakonu koji je sa stanovišta krivično pravne regulative lekspecijalis izričito kaže da je takvo i takvo ponašanje ustvari krivično djelo.

Druga stvar, evo čak i u vezi sa ovom tematikom dakle krivično pravnom dijelu jedno svoje mišljenje iskazati. Nisam siguran da je potpuno jasno na koji način baš iz nehata se mogu izvršiti ova neka djela ovdje, a ovdje je nehat upotrijebljen kao opći da kažem, odnosno djelo učinjeno iz nehata kao opći princip koji može biti u nekoj od tih situacija. Mislim da ovaj aspekt nije dovoljno iz ovoga ugla razmotren i da može stvarati da kažem probleme u njegovoj primjeni sutra. Hvala lijepa. Ovo su dakle samo neka od viđenja, ali imali smo zaista suviše malo vremena i zbog toga da bi se ova problematika temeljitije razmotrila.

Na kraju još samo jedna sugestija. Svim predlagačima, ko god da se pojavi, istini za volju ovdje je za ovom govornicom prije nekoliko dana kada smo se kao poslanici hajde da kažem educirali malo kako raditi u ovom domu, imajući u vidu poslovnike itd. bilo bi dobro ujednačiti, ujednačiti da kažem ovu pravno tehnički regulativu nomotehniku u zakonima koji se predlažu, jer ovaj zakon i te kako odudara od nomotehlike primjenjene za neke druge. Doduše izgleda kod njega nisu učestvovali u pripremi ovoga zakona strani eksperti, pa je to izgleda po našoj dosadašnjoj primjenjenoj nomotehničkoj školi. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Ćemanu. Gospodin Moranjkić, a neka se pripremi gospodin Jovanović.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolegij, poslanici, dame i gospodo, prije nego što predem na nekoliko detalja koje bi iznjeo, a koje sam primjetio u ponuđeni u ovom zakonu, iznjeo bi jedno dvije do tri napomene.

Prvo, ja kao poslanik jedino mogu dati svoj glas “za” potreban, a on jeste, jasan i prije svega upotrebljiv i primjenjiv zakon koji reguliše neku materiju. Ove dvije zadnje konstatacije ja mislim da ne mogu dobiti prolaznu ocjenu.

Dalje, nisam baš ubijeđen da se ovaj zakon morao donositi po hitnom postupku, jer pred nama se nalazi mnogo zakona koji su i važniji od ovoga i čekaju redovnu proceduru. Ali, o tom po tom, prihvatimo da jeste na tom kolosjeku. Međutim, generalno primjedbu imam da govoriti o zakonu koga je ponudilo Vijeće, a koga je ovdje na ovaj parlament donio resorni ministar, mislim da je pomalo nepredmetno, da ne kažem i pomalo neozbiljno prema ovom

parlamentu. Ja sam sebe pitam kome će ovi poslanici da govori, ako ne onom ministru koji bi trebao, koji je donjeo ovdje taj zakon da pribilježi te primjedbe i da u eventualnoj doradi ugradi ili ne ugradi, a ne da čita kako on zna i umije određene odredbe.

Treće. Česta je praksa, a evo nažalost i u ovako visokom domu se ponavlja da predlagač zakona ponudi zakon čiji su glavni uslovi njegove primjene čitav spisak uputstava ili bolje rečeno podzakonskih akata koji će u krajnjem činiti srž i bit tog zakona gledajući sa praktične strane. Vi dobro znate o koja se to dva uslovna uputstva radi. Meni je ostalo duboko u sjećanju kada o ovom govorim i dalo mi za pravo da ne prihvatim nikada zakon koji se ostaje nedorečen, zakon o obrtu koji je u Tuzlanskom kantonu donešen prije nepune četiri godine, a resorni ministar nikada nije donjeo podzakonski akt ni do dan danas poslije četiri godine njegovog ozakonjenja nije bio primjenjiv i ne primjenjuje se.

U ovom ponuđenom zakonu konkretno govoriću o tome, ima i određenih nedorečenosti, nejasnoća i uslovne neprimjenjivosti tog zakona, jer će se spotaći i doći da određena pitanja koji na kraju će dovesti do neprimjenjivosti ovog zakona. I u tom smislu ukazujem na – član 5. stav 3. koji govori ko pribavlja saglasnosti i tu primjedbu je dao ja mislim gospodin

Muratović, ja ću se samo osloniti na to da je djelimično to regulisano članom 7. stav 2. samo kada je u pitanju jedno ministarstvo, a druga dva ministarstva su totalno nejasna u kakvoj ulozi imaju i ko saglasnosti o tih ministarstvava traži i po kom osnovu i kako će ih dobiti.

U članu 8. kaže se da ministarstvo donosi dakle dva uputstva koja regulišu uvoz, izvoz, tranzit, posredovanje, promet oružja, obaveze carinskih organa i provođenje ovog zakona. Dakle, srž tog zakona. On je uputstvima koja mi ne vidimo kada donosimo taj zakon ni u kakvom obliku, ni u nekakvom nacrtnom ni prednacrtnom, a oni će praktično govoriti o praktičnoj primjeni tog zakona, a ove odluke će praktično biti samo ikebana. Dakle, od ta dva uputstva zavisiće da li će ovaj zakon biti dobar ili loš, primjenjiv ili neprimjenjiv, ili upotrebljiv ili neupotrebljiv.

Član 10. U ovom članu treba jasno kazati ko odlučuje o tome šta čini uslov za izdavanje dozvola. To nije rečeno. I tu će odmah doći do sukoba interesa i to do neprimjenjivosti ovog zakona. Predlažem da se u stavu 1. koji se završi s tačkom, stavi zarez i da se tamo tačno kaže o čemu odlučuje taj i taj. Da se jasno zna u zakonu, a da se loptice ne prebacuju sutra kada se bude taj zakon primjenjivao da li ovaj ili onaj ili ko kome odgovara.

Kada je u pitanju veza članova 14., 15. i 16. koji govore o kaznama, nigdje nije rečeno kakva je sudbina problematične robe. Jer ona će se javiti, ona obično u ovim ovakvim zakonskim tetanima i carinskim je i kaznena odredba. Ali, da li se ona oduzima, kakva je njena daljnja sudbina itd. to ipak treba da u ovom zakonu stoji.

Članom 21. kaže se da zakon stupa na snagu osmog dana po donošenju, a uslovna uputstva koja se donose, a da se zakon jedino može tada primjeniti je 30 dana. Pitam se šta ovih 22 dana, taman da se ide po dolazi ...

Dakle ja predlažem da i prihvatam prijedlog gospodina Muratovića da se ovaj zakon vrati na doradu, da sve primjedbe koje poslanici daju da se ugrade u njih ponude ovom parlamentu. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Moranjkiću. Gospodin Jovanović, a neka se pripremi gospodin Duraković.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, ja sam uvijek u principu protiv donošenja zakona na ovakav način, kao što sam bio i protiv nametanja zakona od strane Visokog predstavnika, tako sam i protiv donošenja zakona po hitnom postupku, kada znači poslanicima nije data mogućnost da podnose amandmane.

Ja se bojim da se ovakvim načinom rada ne želi marginalizovati ovaj dom. Bojim se da i političku i zakonodavnu moć koju ima ovaj dom da se to ne prenese i da nam ne bude praksa da se to ne prenese na Savjet ministara i to je da kažem razlog zbog čega sam ja protiv ovakvog donošenja zakona. Međutim, slažem se, imajući u vidu aktuelnu problematiku koju imamo u Bosni i Hercegovini da ovakav zakon BiH treba. Ali, lično mislim, ne želim da ponavljam ono što su kolege govorile, lično mislim da se ovaj zakon teško može primijeniti u praksi i zato bih ja predložio gospodine predsjedniče, možda bi neki kompromis bolje bilo da ovaj zakon donesemo po hitnom, po Poslovniku 104. Znači, po Poslovniku član 104. i da se da mogućnost poslanicima i svim onim drugima koji su zainteresovani da daju primjedbe i amandmane na ovaj zakon. Jer, očito iz diskusija kolega a vjerovatno će još biti da će ovaj zakon, vjerovatno u primjeni brlo teško moći da se realizuje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Jovanoviću. Gospodin Duraković a neka se pripremi gospdinj Špirić.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Ja se izvinjavam ili ispričavam, kako hoćete, što se javljam drugi put za riječ. Javljam se oko materije, kojoj moram priznati nisam vičan. Ali, čitajući ovaj zakon i slušajući ovu dosadašnju diskusiju, prvo bih rekao dajem apsolutnu podršku onim prijedlozima i stavovima koje je izrekao gospodin Muratović. U tome se sadrže, vjerovatno u stenogramu ove rasprave. Po mom laičkom ubjedenju ovaj zakon implicite, ili čak eksplicite podrazumijeva prvo jedan aposlutno birokratski odnos prema jednoj vrlo složenoj i vrlo važnoj materiji kao što su oružje, namjenska proizvodnja itd.

Drugo, to je iskazan jedan nevjerovatni pravni diletantizam. Da se tu više niko ni na koji način mogao snaći i ko bi tražio i od koga dozvole i u pravu je Muratović kad kaže to je stvarno neko smislio da imamo pravo leglo korupcije i da svakoga trebamo mititi, podmićivati, moliti, zamoljavati itd. ali ne da to bude kao što je prirodnih stvari u svim državama bar toliko u ovom pozitivnom smislu centralizirano i da se znate obratiti na pravu adresu. Iz ovog zakona proizilazi tačno naš protektorski položaj ili poluprotetorski. Očito da je ovdje sindrom 11. septembra i mi samo što nismo, da oprostite na izrazu, skinuli kaće pa rekli evo jedno ćemo hiljadu klauzula uvesti zato da bi mi održali našu, recimo, namjensku proizvodnju, makar se radilo o proizvodnji lovačke municije za Njemačku ili ne znam dvogleda iz Čajevca za Ameriku.

Zapravo iz ovog zakona, Prijedloga zakona, svaka mu čast koga je sačinio. Proizilazi jedna snishodljivost, poslušnost i najprije nekompetentnost. Izvinite što ja upotrebljavam te riječi. Ja nisam sam kompetentan da to ocjenjujem ali to je bar moj utisak.

Zapravo, iz svega ovoga što je predloženo, proizilazi jedan neokolonijalni položaj BiH i mi ni po koju cijenu ne bi trebali da odobrimo ovaj zakon. Moj je prijedlog da se temeljito doradi, da se stručno uradi i da brani interese privrede BiH. A ona je još dobrim dijelom, hajde recimo namjenska, kako smo zvali namjenska proizvodnja a ne mora biti sve proizvodnja za Irak. Prema tome, trebamo štititi tu proizvodnju, jer mnogi stotine i desetine hiljada ljudi živi od te proizvodnje i nemojmo se igrati sa ovakvim rješenjima i mislim da ga treba vratiti na jednu temeljitu doradu, u skladu sa ovim primjedbama koje su se već čule. Ja podržavam moje prethodnike koji su o tome govorili. Hvala.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Durakoviću. Za riječ, molim vas samo malo pažnje. Daćemo pauzu jednu sada, dogovorit ćemo se da se malo odmorimo. Gospodin Špirić ima riječ. Strpite se malo. Daćemo pauzu poslije diskusije. Ja ću predložiti.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege psolanici, čini mi se da je opet ovdje priča o suštini a ne o proceduri. Mi imamo zahtjev predlagača da po članu 105. usvojimo ovaj zakon, a mi smo otvorili raspravu o suštini zakona. Dakle, ušli smo u nešto što poslovnički nije dobro i bojim se, ali, naravno, postoji demokratski izraz glasanje će pokazati ko je zašto. Ja znam da je trgovina oružjem uvoz i izvoz oružja u BiH i njenim entitetima bio unjosan posao samo za kriminalce. Imale su vlasti entiteta i državne vlasti dosta vremena da naprave upotrebljiv zakon u kojem će se sredstva i od izvoza od naoružanja evidentirati u budžetu i biti okosnica razvoja BiH i njenih entiteta.

Nažalost, to do sada nije bilo moguće i ako sam ja protivnik donošenja zakona po članu 100. jer to pasivizira i rad i Parlamenta i Vijeća ministara kada su u pitanju zakoni koji su od OHR-a unose, a znajući da je ovaj zakon bitan i da ga je bolje imati nego dozvoliti da se sa izvozom i uvozom oružja radi ono što je do sada rađeno i u pravu je Nijaz ne mora biti sve za Irak, niti mora sve biti za Kosovo. Sasvim je svejedno ko svija crne račune kada je u pitanju oružje. Vi znate šta je sve vezano za aferu Orao u RS ali ja i ovdje imam podatke da nedostaje arsenal naoružanja u Federaciji, ali pitanje je gdje su pare. Građane interesuje gdje je novac od prodanog naoružanja. Gdje je raketno gorivo za ogan, olitiorkan 1500 komada u zrnju, gdje je 22.423 komada minobacačkih mina 82 milimetra M 68 ... itd.

Dakle, potreban je dame i gospodo zakon i ja ću prvo podržati proceduru člana 105. i glasati za ovaj zakon a parlamentarna većina koja postoji, ako ima smisla za bolji zakon, može da ga uradi za deset dana i ponudi ovom parlamentu i upravo da dobijemo onaj zakon za kojeg misle da neće biti propusan za trgovinu i stvaranje kriminala, korupcije itd. vezano za naoružanje. Ja mislim da ovaj zakon, bar to je moje viđenje, bez obzira što se radi o proceduri člana 105. treba podržati jer ne postojanje zakona je ostavilo mogućnost da se na desetina miliona dolara u trgovini oružjem svijet u privatne ruke, u ruke kriminalnih krugova, da se u BiH i njenim entitetima pričaju različite priče koje nisu od interesa za BiH i ni jedan zakon nije sveto slovo da se ne može doraditi da bude bolji, ali ga pre svega treba donijeti i u tom smislu moja podrška i proceduri člana 105. i zakona. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Špiriću. Da li se još neko javlja za riječ? Gospodin Lagumdžija pa gospodin Muratović još jedanput i gospođa Palavrić najavljuje pauzu nakon diskusija, ako nemate ništa protiv.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, cijenjen kolege i kolegice,

U Klubu poslanika SDP-a mi smo imali raspravu o ovom zakonu i konstatovali smo manje više koristili drugi riječnik, manje više slažemo se sa primjedbama koje je iznosio u konceptu ali ne ulazimo od jedne do druge sa velikim probjem primjedbi principijelne naravi koje je iznio gospodin Muratović, donekle i gospodin Duraković, vjerovatno riječnik nam se razlikovao. Gospodin Špirić je u pravu, da bi trebalo to danas uraditi kad bi mi imali povjerenje u parlamentarnu većinu koja se formira. Međutim, s obzirom da ja iskreno, moram priznati da mi nemamo povjerenje u efikasnost te parlamentarne većine nismo sigurni da će brzo ona da okonča ovo, mi smo protiv ovog zakona po članu 105. Mislimo da bi dobro bilo da se nađe neka mogućnost da se pređe u ovu proceduru po članu 104. pa da se ubrza. Međutim, ostavlja otvoreno pitanje gospodine predsjedavajući koje sam ja postavio povodom prve tačke dnevnog reda, recimo da mi sad ne usvojimo. Ja recimo hipotetski govorim, recimo da mi ne usvojimo sad ovaj zakon. Pošto je ovo vodilo Ministarstvo za spoljnu trgovinu ovo je njihovo. Ja istina nisam bio na Vijeću ministara kad je ovaj zakon usvojen, pa nisam toliko upoznat sa detaljima, to me ne opravdava. Sad govorim kao ispred kluba poslanika.

E, sad se postavlja pitanje je li, ko sad preuzima ovo ministarsvo će uraditi svoj dio posla. Ali, da li se sad Vijeće ministara pojavljuje u ovom mandatu. Mislim poslovnički gledano. DA bi mi ovo ubrzali čitavu ovu proceduru, ja bih molio da nam se odgovori može li Vijeće ministara zauzeti svoj stav kako bi išlo na Parlament. Što se mene tiče mi smo spremni doći sutra na Parlament da ponovo ovo ide u svoju proceduru, pa ne bi loše bilo ako ste već najavili tu pauzu da nam u okviru ove pauze probate dati odgovore na ovo pitanje, jer, zaista, na ovaj način ćemo najblaže rečeno uvesti blokadu velikog dijela namjenske industrije i u krajnjem slučaju trebali bi princip imati koji smo već nagovještavali da, ako već neko treba da da odobrenje, onda taj neko treba da bude servis onoga ko traži odobrenje a ne da imamo tričetiri institucije koje u ovom slučaju, objektivno nemaju, imaju razvodnjenu odgovornost, koja će dovesti do potpune blokade.

Dakle, ja se nalazim u jednoj malo čudnoj situaciji, jer kao član Vijeća ministara bi trebao da, tako kažem, prihvatim ovo. Međutim, govorim ispred kluba poslanika, duboko svjestan činjenice da bi ušli u duboku krizu kad bi ovo usvojili po članu 105. a inače nemam odgovornost prema ovome, s obzirom da nisam ni učestvovao u ovome sve zajedno. Tako ako je neko mislio da sam ja učestvovao u ovome, fula u diskusiji.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se. Vi gospodine Lagumdžija već drugi puta ponavljate isto pitanje za ovom govornicom. Ja vam mogu kazati svoje mišljenje. Međutim, ovaj parlament ima svoja tijela i najmjerodavnije je da to urade tijela ovog parlamenta. Dakle, ja vam mogu kazati svoje mišljenje o tom pitanju, ako vas to interesira, evo ja ću kao predsjedavajući kazati odmah šta mislim o statusu ministara koji su još uvijek u Vijeću ministara o statusu Vijeća ministara.

Dakle, ja imam, meni su stvari jasne, ali ja vjerujem da vi ne tražite od mene mišljenje. Je li tako?

Pa, evo, ja mogu reći svoje mišljenje, ali evo možemo to delegirati. Ja se izvinjavam ako se nismo razumjeli.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući da budem vrlo jasan. Svako ministarstvo i svaki ministar po Zakonu i onom koji je bio i ranije i ovom koji je nametnuo gospodin Pedi Eždaun ministrica Hadžiahemtović i ja, ne znam ni ja gospodin Mihajlović mi smo ministri do daljnjeg. Međutim, tijelo koje se zove Ministarsko vijeće njegovo pitanje je sada, dozvolite da ne bi imali različita tumačenja, što se mene tiče predsjedavajući kao člana Vijeća ministara, ukoliko vi kao predsjedavajući ili Kolegij date tumačenje pred ovim domom, dozvolite da ja ne znam nikoga meritornijeg od vas da da tumačenja. Bolje je da vi date tumačenja ovdje da uđe u manetogram da ne politiziramo bez potrebe, jer se može desiti da imamo nekih tehničkih razloga da funkcioniramo, tako da ono što vi date, ja pretpostavljam, ja ću prenijeti predsjedavajućem Vijeća ministara u ovom odlazećem sastavu. A vi prenesite u dolazećem sastavu, šta mu je raditi ko će nas sazvati ukoliko šta bude trebalo. Ali ja vam odogovorno kažem ministarstvo u kojem ja radim će raditi najnormalnije dok ne bude imenovan novi ministar vanjskih poslova i njemu će biti predata dužnost najnormalnije i bez ikakvih problema. Ja tu nikakvih dvojbi nemam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem, stvari su jasne da ne otvaramo polemiku ove vrste. Dakle, daćemo ako treba i tumačenje. Ja mogu odmah javno svoje mišljenje iznijeti, ali evo da sačekamo. Dakle, za mene mora postojati i postoji, ne samo za mene nego to je tako po zakonu kontinuitet funkcioniranja izvršne vlasti. Institucije BiH moraju funkcionirati u svakom trenutku bez obzira na personalni sastav, kakav je personalni sastav. Vijeće ministara postoji kao institucija i ono će funkcionirati sve dotele dok se ne izaberu novi članovi Vijeća ministara.

Međutim, ja ne želim da otvaram tu raspravu. Ovoje moje mišljenje osobno. Ko dalje želi da učestvuje u diskusiji po ovom zakonu?

Gospodin Muratović, ja se izvinjavam profesore Muratoviću.

HASAN MURATOVIĆ

Ja, zaista, razumijem potrebu da se ovaj zakon donese po hitnoj proceduri, ali na osnovu ovog što je ovdje rečeno, ja smatram da je nužno da on pretrpi neke promjene. Evo, konkretno u članu 5. ne piše u kojem roku ministarstvo mora odgovoriti na zahtjev za izvoz. Čovjek ima ugovor, molim vas, podnio mu ugovor sa stranim partnerom da će isporučiti za tri mjeseca ili za 20 dana ili šta ja znam za koliko.

Drugo, u njemu se ne razlikuje prvi put kad pokreće i kad generalno pokreće.

Treće, rekao sam ne piše da li je za svaki ugovor ili je generalno. Ako je za svaki ugovor, ako je izvezao sad u prvom mjesecu pa sklopio opet ugovor da izvozi u šestom, da li je to ista procedura za istog kupca, iz iste države itd. da li je isti rok itd.? Dakle, to mora, vjerujte mi, da bi se olakšao izvoznicima posao, mora to biti definirano.

U članu 8. u prvom stavu piše da će se sve regulirati uputstvom, ako ćemo mi za nedjelju dana hoćemo sigurno imati sjednicu Parlamenta, ako se ovo može završiti, naravno da ćemo odmah usvojiti ponovno taj zakon, odnosno tada, a dotle možda uputstvom može da se završi svakako ima 30 dana za uputstvo. To ništa tu brzinu ne smanjuje.

I, na kraju, ja bih želio da se shvati da ovaj zakon regulira kako regularno poduzeća rade i izvoze. On ne tretira ono o čemu su neki ovdje govorili o onim koji ilegalno izvoze, zato postoje zakoni šta se događa ako neko nešto ilegalno radi, što uopće nije dozvoljeno. Dakle, mi pokušavamo olakšati po mom mišljenju posao poduzećima koja proizvode ovu vrstu proizvoda, a koja, kao što sam u početku rekao skoro dominantno radi za izvoz, skoro dominantno. Ja želim da dobronamjerno vidimo šta možemo uraditi da jako brzo to usvojimo a da ne bude na štetu ovih poduzeća koja će to udariti po glavi i da bar definiramo, jer nije zakon jasan kao što se vidi iz ovih nekih mojih pitanja. Npr. pitanje broj 5. do kad će odgovoriti. Pitanja da li ministarstva unutar sebe prikupljaju jedno od drugog a samo jednom se daje zahtjev itd. Dakle, to se mora precizirati. To možd a može da se precizira i za pola sata i šta ja znam ako je tu onaj ko je predložio zakon. Možda bi nam sad autor zakon, uvijek je neko dominantni autor mogao ovdje da kaže šta prihvata, šta predlaže da čujemo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Muratoviću. Da li još neko želi da govori vezano za ovaj zakon? Dajem pauzu, Seada koliko ste vi tražili pauzu. Dajem pauzu od 15 minuta na zahtjev predsjednika kluba, onda 30 minuta hoćete da jedete je li? Ima li resoran? Dajem pauzu od 30 minuta molim vas. Nemojte duže od 30 minuta, dovoljno je 30 minuta. 30 minuta pauza.

/PAUZA/

... sa radom. Pauzu je tražila predsjednik Kluba SDA gospođa Seada Palavrić. Gospođu Palavrić imate riječ.

SEADA PALAVRIĆ

Mi smo na Klubu razmatrali, zaista, izuzetnu potrebu donošenja ovog zakona. Međutim, isto tako smo imali u vidu primjedbe, po našem mišljenju vrlo opravdane primjedbe koje su se danas čule za ovom govornicom i imamo prijedlog da u ovom trenutku stanemo na tački 3. člana 105. Dakle, rasprava je završena da sada se ne stavlja na glasanje zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o uvozu i izvozu oružja i vojne opreme po članu 105. nego, dakle, da tu stanemo, prekinemo ovu tačku, nastavimo sa drugim tačkama a da Vijeće ministara u roku od 7 dana, dakle, najkasnije do naredne sjednice razmotri primjedbe koje su iznesene i odluči hoće li ostati pri zahtjevu da se zakon u ovom tekstu razmatra, ili će povući ovaj tekst a umjesto njega ponuditi zakon, prijedlog zakona u kojem bi bile ugrađene primjedbe koje su se danas čule za ovom govornicom. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Špirić, poslovnička intervencija.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući kolege poslanici i kolegice poslanici, nije moguć ovakav način kao što predlaže kolegica Suada. Naime, predlagач ima jasan zahtjev po članu 105. i on može odustati od zahtjeva i može tražiti promjenu načina kako ćemo raditi. Mi, dakle, poslovnički ovu proceduru moramo završiti jer je rasprava završena da se izjasnimo jesmo li za proceduru člana 105. ili protiv te procedure i nemoguće je da Savjet ministara u starom sazivu, jer smo izabrali danas novog mandatara ovaj zahtjev ponovo razmatra ovako ili onako. Dakle, danas imamo šansu da glasamo za zakon po članu 105. poslovnički ili protiv zakona i nemoguće je da mijenjamo dnevni red jer je usvojen dnevni red.

Dakle, ja shvatam muku u kojoj smo se našli ali o tome je trebalo voditi računa pre stavljanja tačke, uvrštavanja tačke dnevnog reda. Ovaj zakon može proći, može ići u redovnu proceduru, svi oni koji se zalažu da ovaj zakon da danas ne prođe glasajući protiv stavljaju ga u redovnu proceduru i eto vam vremena koliko god hoćete da se ugrađuju isprvke, korekcije, ali ja mislim da je ovdje jedna druga bojazan, šta će reći tata. Šta će reći OHR, šta će reći Visoki predstavnik. Nemojte se toga bojati formirali ste danas vlast. Hvala vam lijepo. Dakle, neboj te se, glasajte za ili protiv. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas lijepo, gospođa Azra Hadžiahmetović kao ministar, kao resorni ministar ima riječ.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Zahvaljujem. Uvaženi predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, dozvolite da dam par objašnjenja. Do 16. septembra procedura izdavanja dozvola za svu robu koja je pod posebnim režimom izvoza i uvoza ili ograničena od slobode o izvozu i uvozu, dakle, u vanjskotrgovinskom postojanju bila je u isključivoj nadležnosti entitetskih ministarstava trgovine. Konkretno kad je riječ o naoružanju i vojne opreme, uz prethodnu saglasnost ministarstava odbrane koje su u nadležnostima, odnosno pri entitetskim vladama.

16. septembra je upućeno, odnosno usvojilo je odluku izmjene režima u vanjskotrgovinskom poslovanju odluka o posebnom režimu izvozu i uvozu roba, te između ostalog uključuje, odnosno podrazumijeva da resorno, državno ministarstvo u čijoj je nadležnost vanjsko-trgovinska politika izdaje dozvole za robu koja je pod posebnim režimom. Tu spada i oružje i vojna oprema. Dakle, izmijenjena odluka promijenila je nadležnosti, odnosno nivo nadležnosti vlasti u BiH, locirala ga na državni nivo gdje jeste vanjsko-trgovinska politika, međutim, mnoštvo stvari ostalo je neregulisano, zbog čega mnogi subjekti, privredni subjekti u BiH imaju teškoća i zastoja u realiziranju spoljnotrgovinskih aranžmana u ovoj oblasti.

Radna grupa koja je formirana na izradi ovog zakona i u čijem sastavu su bili predstavnici domaćih vlasti i međunarodnih organizacija koje su involvirane u oblast koja se tiče sigurnosti, naoružanja, vojne opreme itd. napravila je usaglašen prijedlog zakona i uz jednu napomenu da je prije toga Vijeće ministara usvojilo odluku o ponašanju da kažem, odnosno prihvatanju pravila ponašanja Evropske unije o postupanja kod izvoza oružja i vojne opreme. Na taj način se Vijeće ministara i obavezalo da će poštovati uobičajena evropska pravila, norme i standarde koji vladaju u ovoj oblasti. Sastavni dio tih pravila ponašanja jeste i lista naoružanja i vojne opreme, na koju se poziva ovaj član 3. Prijedloga zakona koji je pred

vama, gdje, između ostalog, kaže da oružje i vojna oprema, odnosno rezervni dijelovi u smislu ovog zakona podržavaju sve pozicije najnovijoj zajedničkoj listi vojne opreme koja je obuhvaćena pravilima ponašanja Evropske Unije a postupanju kod izvoza oružja i vojne opreme.

Suština je u sljedećem. Odnosno šta je promjena u odnosu na postojeći sistem izdavanja dozvola za izvoz-uvoz i transport. Proizvodnja je tamo gdje je u skladu sa postojećim nadležnostima, zakonima itd. gdje joj je mjesto a to je u regulativi entitetskih resornih ministarstava. Ja ću vas podsjetiti ne radi se samo o namjenskoj proizvodnji, jer neki subjekti koji proizvode između ostalog naoružanje i vojnu opremu proizvode i druga dobra i usluge koja ne podliježu posebnom režimu izvoza, odnosno uvoza.

Dakle, radi se samo o režimu vanjske trgovine izvoza – uvoza i tranzita eventualno preko teritorije BiH.

Suština je u sljedećem. Da se u skladu sa međunarodnim standardima, prije svega evropskim pravilima reguliše ova oblast na način da se sve relevantne institucije na državnom nivou uključe, odnosno involviraju i dijelom, eventualno i snose odgovornost, odnosno dijele odgovornost u civilnoj kontroli u ovoj vrlo osjetljivoj oblasti. Dakle, kontroli izvoza – uvoza i tranzita proizvodnje. Gvorim ovdje samo o izvozu – uvozu i tranzitu.

U tom smislu su ovdje navedena i resorna ministarstva, čija su mišljenja, saglasnosti i prethodne saglasnosti itd. neophodne da bi se u skladu sa uobičajenim međunarodnim propisima, ja ovdje ponavljam opet, prije svega evropskim kodeksom ponašanja u ovoj oblasti odgovorilo upravo onim zahtjevima i uobičajeno odogovorilo i pravilima igre koja vladaju u ovoj oblasti. Ovdje je tačno i ja iz puno izvinjenje, nadam se da ćete uvažiti, iz opravdanih razloga u dijelu diskusije koja se odnosila na suštinu nisam bila prisutna, ali na osnovu informacija koje sam prikupila barem o ovim ključnim primjedbama, eventualno upitima itd. koje se odnose na ovaj zakon, odnosno Prijedlog zakona, ja mogu pomenuti da se sve te primjedbe, sugestije, eventualno nedorečenosti pa čak i preciziranja mogu i jesu u stvari predmetom uputstava koja se izdaju na osnovu donešenog zakona.

Dakle, kad bude zakon donešen, uputstva za provođenje za procedure koje izdaje ministarstvo, resorno ministarstvo, koje između ostalog, za vašu informaciju sa ovim draftom zakona pojednostavljuje kompletnu proceduru oko izdavanja dozvola i neophodne saglasnosti, zbog čega preporučujem da se prihviti Prijedlog Vijeća ministara, da se ovaj zakon usvoji što je moguće ranije.

Ja ću vas samo podsjetiti da trenutno namjenska industrija u realiziranju postojećih, već sklopljenih vanjsko-trgovinskih aranžmana a čak i ostvriavanja novih vanjsko-trgovinskih poslova ima dosta teškoća. Oko 30 hiljada ljudi posredno ili neposredno u BiH radi u namjenskoj industriji i ovaj zakon ne komplikuje, nego čak šta više pojednostavljuje postojeće stanje. Vrlo jasno definiše u kojoj oblasti i šta sve predstavlja oružje, odnosno šta sve podliježe režimu dozvola i na koji način resorno ministarstvo izdaje dozvole.

Ja uvažavajući, zaista, sve primjedbe, sugestije koje su ovdje izrečene, predlažem da se ovaj zakon što je moguće prije usvoji, po proceduri koja je i predložena od strane Vijeća ministara.

Na prijedlog gospođe Palavrić da se izjašnjenje, eventualno, o ovom zakonu prolongira za sedam dana, ja ću samo pomenuti da u roku od sedam dana zbog predstojećih praznika i svih onih koji su uključeni u izradi bili i ovog prijedloga zakona nemoguće je sastaviti grupu da bi, eventualno, promijenila neke odredbe ili prolongirate za narednu godinu ili stavite na glasanje. Zahvaljujem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja se zahvaljujem. Niko se više ne javlja za riječ. Gospodin Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Dame i gospodo, izašao sam da pohvalim napor koji su poslanici uložili kada je u pitanju ovaj zakon i ako imamo problem, jer po članu 105. kad je u pitanju hitni postupak, mi nismo u mogućnosti amandmanima da bilo šta mijenjamo. Vi ćete vidjeti i, vjerovatno, ćete imati otpor prema tome, jer smo imali takvih slučajeva do sada, ali želim da podržim diskusiju, znači poslanika Muratovića, isto tako i poslanika Durakovića, kao dobar primjer kako u stvari treba da se vodi rasprava o jednom zakonskom vrlo važnom tekstu, a da dođemo u situaciju da nam to postane, u stvari, stalna praksa.

Sada imamo po Poslovníku ovu situaciju i ja vam predlažem. Po članu 105. nema amandmana, rasprava se završava treba glasati. Ako glasamo za, onda je moguće u smislu ovih konstruktivnih primjedbi koje su bile a da se zaštiti domaća proizvodnja, jer ovim nije zaštićena, izvinjavam se ministrici na tome, nije zaštićena ili ako glasamo onda ćemo, ako glasamo za izmjenama i dopunama poboljšati u narednom periodu ili ako glasamo protiv, onda opet ide u redovnu proceduru. Ne vidim više nekog drugog prostora, nemamo za manevar osim toga, s tim da bi bilo vrlo važno da ovdimo računa o ovom zakonu, treba staviti pod kontrolu i u okviru standarda, ali vjerujte ova vrsta ratne proizvodnje, vojne proizvodnje, kako to vole reći na zapadu, ratne proizvodnje, je u stvari proizvodnja koja najveći profit donosi. Nije u Americi ništa coca-cola i ako je moćna nego ratna proizvodnja.

Ja se bojim da mi ovdje kad je u pitanju i okruženje i mi ovdje sami, želi se na ovaj način minimizirati naša proizvodnja i doći ćemo u situaciju da ne možemo da ostavimo onaj profit koji smo do sada imali a u smislu kontrole. Zato mi je drago da su ove primjedbe bile vrlo konstruktivne. Ja se slažem da treba to mijenjati i da trebamo u okviru ovih standarda da to riješimo, ali nemamo više mogućnosti osim da glasamo za ili protiv, ali i pored toga imamo opet mogućnosti da intervišemo u ovom parlamentu. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Gligoriću. Ja na zahtjev kluba, izvinjavam se prije pauze od pet minuta, gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, ja prije svega mislim da je ovo prijedlog Savjeta ministara i da u tom smislu ni jedan ministar ne može promijeniti prijedlog, odnosno izvršiti izmjene prijedloga Savjeta ministara. Dakle, neophodno je da imamo stav Savjeta ministara. Dakle, vrlo jednostavno rečeno o ovom zakonu se mora glasati ili mora Savjet ministara da promijeni prijedlog a ne gospođa ministarka. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se. Da li još neko želi da govori prije nego što dam pauzu. Poslije pauze ćemo se samo izjašnjavati? Gospođa Palavrić. Pauza pet minuta, nemojte izlaziti iz sale.

/PAUZA/

Poslanici molim vas, uzeli smo ovu pauzu da se konsultujem jednostavno da, te konsultacije su završene. Evo nastavljamo sa radom. Ja ovdje kod sebe imam dva prijedloga kako možemo postupiti. Postoji prijedlog gospođe Palavrić koja je predložila da se danas ne izjašnjavamo, da se Vijeću ministara da mogućnost da razmotri ove primjedbe, eventualno izjasni se hoće li ostati kod ove procedure ili će ostati, ili će predložiti neku drugu proceduru i, naravno, ima ono što ja moram da urdim kao predsjedavajući i po Poslovniku, ukoliko taj prijedlog ne dobije odgovarajuću većinu.

Prema tome, a to je da stavim zakon na glasanje. Gospođa Palavrić je za govornicom predložila ovo da se ne izjašnjavamo danas, nego da prekinemo raspravu na ovoj tački dnevnog reda i da idemo na slijedeću tačku, da Vijeće ministara, imajući ove primjedbe koje su se čule na Parlamentu se odluči da li će omogućiti, da li će ostati kod ove procedure po članu 105. koja ne pretpostavlja amandmane, ili će neku drugu proceduru predvidjeti koja bi omogućila i eventualne amandmane, i ja prijedlog gospođe Palavrić prvo stavljam na glasanje.

Ko je za? Ovo je prijedlog. Ja sam prošli put gospodine Lagumdžija stavio prijedlog na glasanje, pazite na glasanje prijedlog jednog poslanika da se o nečemu glasa, pa vi se izjasnite ako ste za za, ako ste protiv protiv, ja nemam ništa protiv toga, nakon toga ću ja zakon ako Prijedlog ne dobije većinu stviti na glasanje.

Ko je za ovaj prijedlog?

Ko je protiv prijedloga? Hvala vam.

Ko je uzdržan? Hvala.

Molim vas lijepo. Od ukupno 35 poslanika – 17 je glasalo za – 17 je bilo protiv – suzdržan je bio 1 poslanik. Nemamo potrebnu većinu za ovaj prijedlog.

Idemo na izjašnjavanje o samom zakonu. Dakle, o zahtjevu za proceduru. Pitiam poslanike ko je zato da se ovaj zakon razmatra po članu 105. po ovoj hitnoj proceduri?

Ko je za, po članu 105.? Dakle, superhitna procedura ova.

Ko je protiv? Hvala vam.

Ko je suzdržan?

Postoji, dakle, 37 poslanika je glasalo ukupno – 21 je bio za – protiv je bilo 11 – 5 je bilo uzdržanih. Postoji opća većina u Parlamentu za ovo. Ovo je tumačenje sekretara Doma. Idemo na izjašnjavanje po entitetima.

Ko je iz Federacije za? Hvala.

Ko je iz RS za? Hvala.

Dakle, ovako iz Federacije je glasalo 10 za – iz Republike Srpske je glasao 11 za postoji i entitetska većina i iz Federacije i iz Republike Srpske. Prema tome, ovaj dom je većinom glasova odlučio da se ovaj zakon razmatra o članu 105.

Sada idemo na izjašnjavanje o samom zakonu. Je li tako Branka?

Pitam Dom ko je za ovaj zakon? Jeste li izbrojali? Jeste.

Ko je protiv? Hvala vam.

Uzdržanih?

Rezultati glasanja su sljedeći: Prisutno je 37 za je glasalo 18 – protiv je glasalo 11 – suzdržanih je bilo 8. Zakon ima opću većinu. Idemo na izjašnjavanje po entitetima.

Iz Federacije ko je za zakon?

Iz RS ko je za zakon?

Molim vas, iz Federacije BiH za je glasalo 6 iz RS je glasalo za 11 nema potrebne većine iz Federacije BiH zakon ide na usaglašavanje.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda.

To znači da Kolegij vrši usaglašavanje. To tako znači u roku od sat vremena, odnosno u roku od naredna tri dana, kako je to po Poslovniku molim vas, evo vi isčitajte sve to i onda će izvještaj Kolegij povodom ovog zakona staviti na ovaj dom, vezano za svoju odluku i vi ćete se imati pravo izjasniti o tom izvještaju, bio on pozitivan bio on negativan, evo to je procedura po zakonu.

Ja vas molim, zaista imamo još dvije tačke dnevno gEDA. Nisam vas čuo. Nastavljamo mi dalje da radom. Ja vas molim za malo pažnje. Danas smo kasno počeli po prilično sa radom, evo idemo i prema kraju sjednice. Malo strpljenja. Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda.

Ad.3. Zahtjev poslanika Šefika Džaferovića, Borislava Paravca i Bariše Čolaka za razmatranje Prijedloga zakona o izmjeni Zakona o državljanstvu BiH po članu 105. Poslovnika Predstavničkog doma

Vi ste zakon dobili. Ja sam dužan i ako smo o ovom svemu imali jednu opsežnu raspravu, prilikom utvrđivanja dnevnog reda i prije nekoliko dana na samoj sjednici. Ja sam dao objašnjenje šta to sve skupa znači. Ja otvaram raspravu po ovom pitanju.

Gospodin Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Podnosioci Prijedloga su u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH u članu 2. u članu 1. u članu 39. stav 1. Zakona o državljanstvu BiH, broj taj i taj, pod brojem 5 zamjenjuje se brojem 15 to se misli misli sa dosadašnjim zakonom koji ističe krajem godine, koji je važio pet godina da bude 15 godina.

Ja bih zamolio poslanike da imaju u vidu i mišljenje OHR-a po ovom pitanju od prvog zamjenika Visokog predstavnika gospodina Donalda Hejsa, da ne govorim o ova dva stava traži od predsjedavajućeg Dragana Mikerevića, nakon svih ovih, znači, problema oko toga da se to pitanje definiše. Stav OHR-a je da bi se prelazni period trebao produžiti za dodatnih 5 godina, odnosno do 1. januara 2008. godine, budući da bi ovaj dodatni vremenski period bio dovoljan da se obezbijedi usvajanje i stupanje na snagu sporazuma o dvojnomo državljanstvu koje je BiH željela sklopiti.

Mi smo imali, znači, jedan period od pet godina, sada treba svakako to regulisati. Ja smatram da je to trebalo ići isto na pet godina. Međutim, ovdje bih zamolio, u ovom slučaju uvažiti stav OHR-a da to bude do 2008. godine, ili u ovom slučaju kako to matematički izgleda do 2013. godine. Usput, i ovim završavam, možda bi bilo dobro da imamo u vidu i ove kojim mi omogućujemo da dvojnim državljanstvom ne izgube status državljanstva BiH naši građani koji su u inostranstvu, ali u političkom smislu možda isto treba voditi računa da li ti ljudi koji su tamo a ne žele da se vrate, mi im na taj način omogućavamo da u stvari odlučuju o našoj sudbini nas koji smo ovdje, gdje je težak jedan život da oni svojim glasom, recimo iz Švedske, na taj način omogućavaju da ovdje se obezbijedi određena skupštinska većina u interesu njih a ne u interesu ovih ljudi koji ovdje žive. To je, znači, jedno političko pitanje i ako neko želi da se vrati to bi bilo dobro da se vrati, ili ako neko dobro živi i ne misli da se vrati, mi na taj način njih stavljamo u ovu političku igru i na taj način oni određuju nama sudbinu. Ali, ja mislim da nema potrebe i ne znam šta je motivisalo ovdje i gospodina Paravca u ovom slučaju, sasvim je bio dovoljan period isto kao što je bio i period i naš mandatni period od četiri godine i sve to od prilike tako treba posmatrati, a ne duži period i ne znam šta vas je na to na neki način bi bilo dobro da to obrazložite šta vas je motivisalo da to bude baš taj period od 10 godine.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Gligoriću. Gospodin Duraković pa gospodin Ćeman koliko sam ja uspio da pratim. Ko je tražio ranije riječ? Ja nisam vidio Mirsade vjerujte mi.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Opet izvinjenje. Govorim o nečemu gdje nisam kompetentan, ali bio sam nedavno u Austriji, Njemačkoj, Norveškoj, Švedskoj, Danskoj itd. i većina naših ljudi, bez obzira na nacionalnost, to podvlačim, bez obzira jesu li oni Bošnjaci, jesu li Srbi, jesu li Hrvati, prvo i osnovno pitanje, evo mi Beriza kao svjedoka je bilo. Dajte ljudi produžite to. Ovdje je prisutan naš ministar vanjskih poslova Lagumdžija i on to zna.

Naime, radi se o zakonodavstvu. Recimo Njemačka ne dozvoljava dvojno državljanstvo. To je u njenom ustavu. To ne dozvoljava ni Amerika. To ne dozvoljavaju ni mnoge druge zemlje, ali recimo neke skandinavske zemlje, koje su, blago rečeno, blagonaklone. Pa kaže, mi znamo da vaši ljudi dobijaju naša državljanstva, ali mi nećemo potezati pitanje ovo koje mi ovdje potežemo i oni mole i kume. Dakle, ponavljam ne radi se ni u kom pojedinačnom nacionalnom interesu, radi se o državljanima BiH. Ukoliko mi ne produžimo ovo za najmanje deset godina mi ćemo izgubiti par stotina hiljada naših državljana. Pa ima li te države koja će to potpisati. Molim vas lijepo. Ja ne vidim, uopće, više predmet rasprave. Ako mi želimo da se odrekemo naših državljana onda izglasajte ovo što neki predlažu.

Dakle, moj je prijedlog da produžimo taj rok za najmanje deset godina i da, a bože moj šta će biti, ja vjerujem da ćemo mi za deset godina biti u Evropskoj Uniji pa to uopće neće biti važno. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Durakoviću. Gospodin Ćeman Mirsad.

MIRSAD ĆEMAN

Kolegice i kolege, ja sam osjetio potrebu da izađem, naravno, da podržim i proceduru o ovom članu kao i ovo rješenje, upravo iz razloga o kojima je govorio i kolega Duraković da ne ponavljam. Mislim da u istinu, bez obzira o kojoj kategoriji građana po bilo kojem kriteriju da ih možemo razvrstavati itd. razmišljamo na ovu temu, nema razloga da ne prihvatimo ovaj prijedlog. Ja čak imam određenih spoznaja da vrlo naglašenih ima zahtjeva da se ovaj rok uopće ne dređuje, odnosno da se ovaj rok ostavi kao otvoren i što bi svakako bilo u interesu ove države ako gledamo iz ugla da nam ne treba, nikome ne bi trebalo biti u interesu da čeka kad će od građana BiH koji su iz bilo kojih razloga otišli u treće zemlje prekržiti sa liste državljana ove zemlje.

Prema tome, podražvam ovaj prijedlog i evo mislimo da je bar ovih narednih deset godina dovoljno vrijeme da oni koji će biti zaduženi da sa odgovarajućim državama rade na tome da se sklope sporazumi o dvojnomo državljanstvu da to učine i ja čak apelujem da se taj proces ubrza, zato što siguran sam, evo kao što reče i kolega Duraković ima zemalja koje blagonaklonona ovo gledaju, ne dovodeći u pitanje svoje interese u tome, a ovo je sigurno interes građana BiH širom svijeta pa treba biti i naš ovdje u BiH. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Mirsade. Gospodin Borislav Paravac, prvi zamjenik tražio je riječ. Izvolite.

BORISLAV PARAVAC

Želim da odgovorim na pitanje zašto smo predložili 15 godina, zato što je u prvobitnom predlogu od Savjeta ministara dat je taj predlog, a Savjet ministara zna se od kojih je političkih snaga sastavljen. Prema tome, mislim da se odgovor može naći u svojoj kući. Koristim priliku, izgleda da je bio neki nesporazum ovdje u mojoj diskusiji da sam ja nešto prijetio pa je to neko krivo shvatio. Da sam ja rekao da imaju metode, ako žele biti konstruktivna opozicija da bude, a ako ne žele ima i drugih necivilizacijskih metoda, jer sam ja taj jedan metod doživio negdje nekih godina tamo u hotel Bosni u Banja Luci. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Paravcu. Ko dalje želi da govori? Zaključujem raspravu. Prelazimo na izjašnjavanje.

Ko je zato da se ovaj zakon o izmjeni Zakona o državljanstvu razmatra po članu 105. po hitnoj proceduri?

Ko je za?

38 prisutno – 38 glasalo za.

Ima li ko protiv? Nema.

Ima li uzdržanih? Nema.

Konstatujem da smo, da imamo opću većinu, da u toj općoj postoji i entitetska i da smo odredili da ovaj zakon ide po najhitnijoj proceduri po članu 105. zato prelazimo na izjašnjavanje o samom zakonu.

Ko je za zakon? Hvala vam.

Ko je protiv?

Ima li udržanih? Nema

Konstatujem da je od ukupno 38 poslanika – 38 glasalo za. Nije bilo poslanika protiv, nije bilo uzdržanih. Dakle, usvojili smo Zakon o izmjeni Zakona o državljanstvu sa većinom, dakle, jednoglasno sa općom većinom koja u sebi sadrži i entitetsku većinu. Hvala vam.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

Ad.4. Davanje saglasnosti za ratifikaciju ugovora o dvojnomo državljanstvu između BiH i SR Jugoslavije

Tekst ugovora ste dobili na klupe sa pismom Vijeća ministara i sa pismom Predsjedništva BiH. Danas je zasjedala i nadležna komisija. Ja pozivam predsjednika nadležne komisije, ako smatra za potrebu da uzme riječ.

Mišljenje imate u pisanoj formi, evo predsjednik komisije smatra da ne treba da se izlazi za govornicu. Otvaram raspravu. Zaključujem raspravu.

Pitam vas, ko je zato da se da saglasnost za ratifikaciju ovog ugovora?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine sa 38 glasova za, bez uzdržanih i bez glasova protiv, dakle, općom i entitetskom većinom dao saglasnost za ratifikaciju Ugovora o dvojnomo državljanstvu između BiH i SR Jugoslavije.

Molim vas lijepo, nismo još završili. Ja molim za nekoliko minuta vaše pažnje.

Ja sam zamoljen od predsjednika Izborne komisije BiH da vam pročitam jedno kratko pismo ovdje. Ja vas molim da ga saslušate. Ono je važno i tiče se statusa poslanika.

Imate li ovo pismo koje je naslovljeno meni? Postupite molim vas po tom pismu da ga ja ne bih čitao.

Sljedeća stvar i popunite te obrasce kako se to traži. Imam još dvije stvari. Sljedeću sjednicu ovog doma najvjerojatnije ćemo imati u današnji dan 30.-tog, od danas, ali ćete o tome biti obaviješteni pozivom. Od danas pa do 30-tog. Dakle, biće i 25. katolički Božić i ja u ime Predstavničkog doma i u svoje ime svim katolicima želim da čestitam Božić. Na ovaj način, gospodine Lagumdžija ne mogu odrediti sad tačno vrijeme kad će biti sjednica u koliko sati. Biće u redovnom terminu. Ovo je danas bio vanredni termin. Molim vas samo malo, da li će biti sjednica ili ne, ja ću vas obavijestiti pozivom, ali mi planiramo iz Kolegija da sjednica bude 30. Danas je bila u 13 sati zato što je ova sjednica zakazivana u petak poslije podne pa smo htjeli da osiguramo da ljudi mogu doći.

Hvala vam lijepa. Ja zaključujem rad 5. sjednice. Vidimo se ako Bog da u današnji dan.

Sjednica je završena u 19:10 sati.